

**Державний торговельно-економічний університет
Факультет торгівлі та маркетингу**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС)

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма	«Митна справа»
Освітній ступінь	«бакалавр»

Київ 2023

3. Освітня програма.

3.1. Профіль освітньої програми «Митна справа» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) – Калуга Н.В., канд. хім. наук, доц.

1. Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Державний торговельно-економічний університет Факультет торгівлі та маркетингу Кафедра товарознавства та митної справи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність «Підприємництво та торгівля»
Офіційна назва освітньої програми	«Митна справа»
Відповідність стандарту вищої освіти МОН України	Відповідає СВО МОН України
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України; Україна Сертифікат про акредитацію НД №1196398 від 21.11.2017 термін дії до 01.07.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – 1 цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://knute.edu.ua
2. Мета освітньої програми	
Формування загальних і професійних компетентностей фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми з підприємництва, торгівлі та митної справи.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	— Об'єкти вивчення: діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів. — Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані

	<p>задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>– Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур.</p> <p>– Методи, методики та технології: загальнонаукові й спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>– Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>
Орієнтація освітньої програми	Програма є освітньо-професійною та прикладною. Орієнтована на підготовку фахівців, здатних використовувати набуті знання та вміння для вирішення завдань та прийняття рішень з підприємництва, торгівлі та митної справи.
Основний фокус освітньої програми	Загальна вища освіта в галузі знань «Управління та адміністрування» спеціальності «Підприємництво та торгівля». Акцент на набутті знань і вмінь з товарознавчої оцінки, формування асортименту товарів, проведення митного контролю та митного оформлення, застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання, контролю правильності визначення митної вартості та повноти нарахування митних платежів, класифікації і кодування товарів при здійсненні підприємницької діяльності та митної справи. Ключові слова: товарознавство, підприємництво, торгівля, митна справа.
Особливості програми	Вивчення порядку митного контролю та митного оформлення, якісних характеристик товарів, застосування інформаційних технологій при здійсненні митної справи, надання митно-посередницьких послуг. Програма передбачає практичну підготовку на виробничих підприємствах, у торговельних організаціях, митних органах.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми можуть обіймати первинні посади відповідно до професійних назв робіт, які є складовими таких класифікаційних угруповань (згідно класифікатору професій ДК003:2010): 3119 Фахівець з технічної експертизи 3139 Фахівець з автотехнічної експертизи 3411 Брокер 3417 Оцінювач-експерт 3419 Товарознавець 3419 Інспектор-товарознавець 3422 Агент з митного оформлення вантажів та товарів 3441 Інспектори митної служби 3436.1 Помічник керівника підприємства (установи, організації) 3436.2 Помічник керівника виробничого підрозділу 3436.2 Помічник керівника іншого основного підрозділу 3436.3 Помічник керівника малого підприємства без апарату управління

Подальше навчання	Можливість продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Професійні методики та технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з питань митної справи, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практичну підготовку в митних органах.
Оцінювання	Поточний контроль, письмові екзамени, практика, захист курсових робіт, комп'ютерне тестування, усне та письмове опитування, атестаційний екзамен. Оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу студентів», «Положення про оцінювання результатів навчання студентів та аспірантів»
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність <i>особи</i> розв'язувати складні спеціалізовані <i>задачі</i> та <i>практичні</i> проблеми у <i>галузі підприємництва, торгівлі</i> та біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування <i>певних</i> теорій та методів <i>відповідних наук</i> і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні компетентності	СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

	<p>СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.</p> <p><i>СК 11. Здатність здійснювати митний контроль та митне оформлення товарів.</i></p> <p><i>СК 12. Здатність забезпечувати контроль за дотриманням заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <p><i>СК 13. Здатність здійснювати митно-посередницьку діяльність.</i></p>
7. Програмні результати навчання	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі, біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами. 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави. 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на

	<p>основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p> <p>11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній діяльності та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p> <p>16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</p> <p>17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.</p> <p>18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.</p> <p>19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p> <p>20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.</p> <p>21. <i>Вміти здійснювати митний контроль та митне оформлення товарів із застосуванням інформаційних технологій.</i></p> <p>22. <i>Вміти здійснювати заходи офіційного контролю, забезпечувати контроль за дотриманням встановлених заборон та обмежень, заходів тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <p>23. <i>Вміти надавати митно-посередницькі послуги з декларування товарів, функціонування митних складів, магазинів безмитної торгівлі.</i></p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Фахівці, що здійснюють підготовку бакалаврів за освітньою програмою, повинні мати фахові знання та володіти професійними навичками в галузі товарознавства та митної справи
Матеріально-технічне забезпечення	Основу матеріально-технічного забезпечення складають лабораторії та навчальні кабінети, спеціалізований кабінет із комп'ютерним та програмним забезпеченням
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Загальні наукові та спеціальні джерела інформації, навчально-методична та монографічна література, підручники, навчальні посібники, інформаційні ресурси системи дистанційного навчання та мережі Інтернет.

9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється відповідно до укладених договорів про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується за рахунок укладання договорів про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають навчання студентів, видачу подвійного диплому тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян: знання української мови на рівні не нижче В1.

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

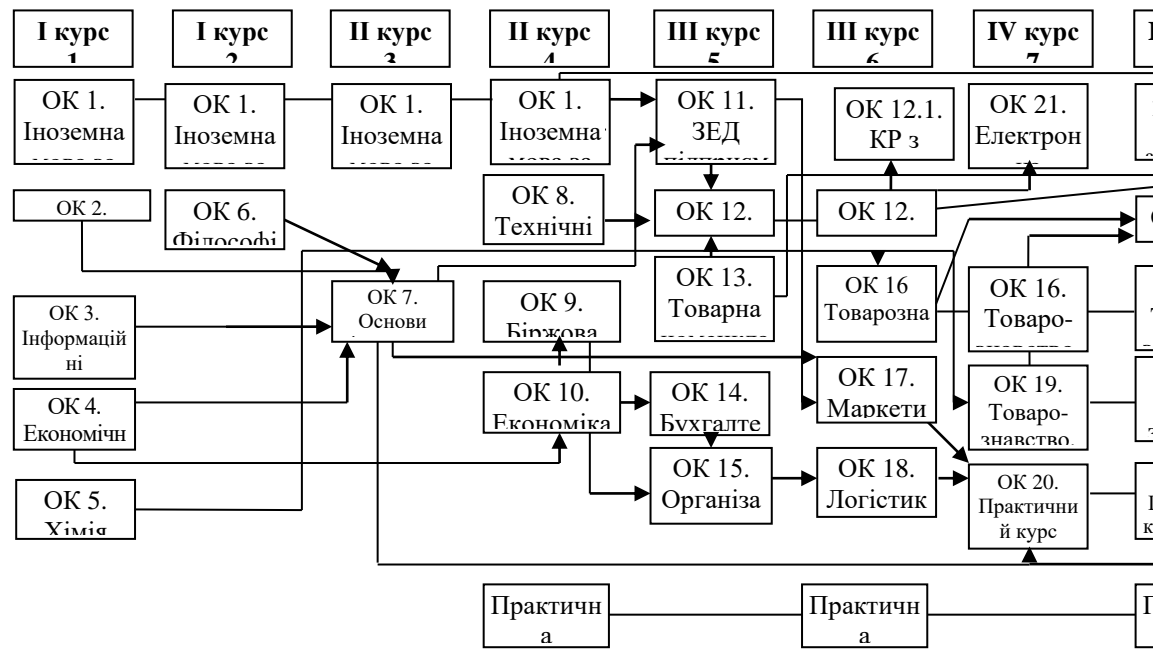
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестаційний екзамен, випускна кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів
1	2	3
Обов'язкові компоненти ОП		
ОК 1.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	21
ОК 2.	Правознавство	6
ОК 3.	Інформаційні технології в професійній діяльності	6
ОК 4.	Економічна теорія	6
ОК 5.	Хімія	6
ОК 6.	Філософія	6
ОК 7.	Основи підприємництва	6
ОК 8.	Технічні засоби митного контролю	4,5
ОК 9.	Біржова торгівля	6
ОК 10.	Економіка торгівлі	6
ОК 11.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	6
ОК 12.	Митна справа	12
ОК 12.1	КР з митної справи	
ОК 13.	Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності	6
ОК 14.	Бухгалтерський облік	6
ОК 15.	Організація торгівлі	6
ОК 16.	Товарознавство. Непродовольчі товари	15
ОК 16.1	КР з товарознавства	
ОК 17.	Маркетинг	6
ОК 18.	Логістика	6
ОК 19.	Товарознавство. Харчові продукти	12
ОК 20.	Практичний курс «Бізнес-симуляція»	9
ОК 21.	Електронна митниця	6
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		163,5
Вибіркові компоненти ОП		
ВК 1.	Безпека життя	6
ВК 2.	Вища та прикладна математика	6
ВК 3.	Господарське право	6
ВК 4.	Дипломатичний та діловий протокол та етикет	6
ВК5.	Етика бізнесу	6
ВК 6.	Інформаційні війни	6

ВК 7.	Історія України	6
ВК 8.	Історія української культури	6
ВК 9.	Категорійний менеджмент	6
ВК 10.	Культурна спадщина України	6
ВК 11.	Логіка	6
ВК 12.	Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів	
ВК 13.	Менеджмент	6
ВК 14.	Митно-посередницькі послуги	6
ВК 15.	Національні інтереси у світовій геополітиці та геоекономіці	6
ВК 16.	Ораторське мистецтво	6
ВК 17.	Основи кібербезпеки	6
ВК 18.	Оцінка відповідності	6
ВК 19.	Підприємницьке право	6
ВК 20.	Політологія	6
ВК 21.	Психологія	6
ВК 22.	Релігієзнавство	6
ВК 23.	Світова культура	6
ВК 24.	Сенсорний аналіз	6
ВК 25.	Соціальне лідерство	6
ВК 26.	Соціологія	6
ВК 27.	Статистика	6
ВК 28.	Теоретичні основи товарознавства	6
ВК 29.	Товарознавство. Антикваріат	6
ВК 30.	Товарознавство. Квіти	6
ВК 31.	Товарознавство. Культурні цінності	6
ВК 32.	Товарознавство. Пакувальні матеріали та тара	6
ВК 33.	Товарознавство. Паливно-мастильні матеріали	6
ВК 34.	Товарознавство. Транспортні засоби	6
ВК 35.	Товарознавство. Цивільна зброя	6
ВК 36.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	6
ВК 37.	Управління персоналом (HR-management)	6
ВК 38.	Фізичні методи дослідження	6
Загальний обсяг вибірових компонент:		60,0
Практична підготовка		
Практична підготовка 1		4,5
Практична підготовка 2		3
Практична підготовка 3		6
Всього		13,5
Атестація		
Підготовка до атестаційного екзамену та атестація		3
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,0

Для всіх компонентів освітньої програми формою підсумкового контролю є екзамен.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен має передбачати оцінювання результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти та відповідною освітньою програмою

4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

Компоненти Компетентності	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК12.1	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК16.1	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	
	ЗК 1						+																	
ЗК2					+					+		+	+		+	+	+	+			+	+		
ЗК3												+	+				+	+			+	+		
ЗК4	+																							
ЗК5			+																				+	+
ЗК6									+			+	+				+	+	+		+	+		
ЗК7																							+	
ЗК8							+		+															
ЗК9																	+	+			+			
ЗК10		+				+						+	+											
ЗК11		+																						
ЗК12				+		+																		
СК1				+			+		+															
СК2			+				+	+	+					+		+								
СК3									+		+	+	+			+					+		+	
СК4							+														+		+	
СК5					+				+								+	+				+		
СК6		+							+		+	+	+				+					+		
СК7									+		+			+		+					+			
СК8											+	+			+								+	
СК9											+	+		+										
СК10							+			+										+				
СК11												+	+											
СК12												+	+	+										
СК13												+	+	+										

**5.1. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними обов'язковими компонентами освітньої програми**

Компоненти Програмні результати навчання	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK12.1	OK13	OK14	OK15	OK16	OK16.1	OK17	OK18	OK19	OK20	OK21
	1				+		+	+		+	+				+		+			+			+
2							+		+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	
3	+										+	+											
4				+				+							+							+	+
5				+					+			+		+					+				+
6																			+			+	
7							+				+											+	
8					+												+				+		
9		+					+				+												
10						+																+	
11					+		+		+			+		+		+	+		+	+	+		
12							+								+	+						+	
13							+		+		+	+				+				+			
14																							+
15					+				+								+				+		
16		+					+		+		+	+				+	+				+	+	
17							+		+		+					+				+		+	
18												+		+	+							+	
19						+			+		+			+		+							
20								+	+		+						+		+		+	+	
21												+											+
22											+	+		+									
23												+											

**5.2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними вибірковыми компонентами освітньої програми**

Компоненти Програмні результати навчання	ВК1	ВК2	ВК3	ВК4	ВК5	ВК6	ВК7	ВК8	ВК9	ВК10	ВК11	ВК12	ВК13	ВК14	ВК15	ВК16	ВК17	ВК18	ВК19	ВК20	ВК21	ВК22	ВК23	ВК24	ВК25	ВК26	ВК27	ВК28	ВК29	ВК30	ВК31	ВК32	ВК33	ВК34	ВК35	ВК36	ВК37	ВК38			
	1		+									+	+												+					+											
2									+					+				+													+	+	+	+	+	+	+				
3				+												+																						+	+		
4						+											+											+													
5						+					+																	+													
6				+	+								+			+						+				+													+		
7																+						+																			
8	+																																		+	+	+				
9			+												+				+	+							+														
10					+		+	+		+					+						+	+	+	+			+														
11												+	+	+				+						+				+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	
12									+				+				+																							+	
13			+						+				+	+					+																						
14												+																							+						
15	+											+					+							+					+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	
16			+											+				+	+												+	+	+	+	+	+	+				
17						+			+						+		+																								
18			+																																						
19														+					+																						
20									+																			+													
21														+																											
22														+																											
23														+																											

4. Інформація про освітні компоненти (дисципліни).

4.1. Назва. ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I–IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. *Англ. м.:* Гарбуза Т.В., доц. канд. пед. наук, доц., в.о. зав. каф. сучасних європейських мов; Белова В.В., ст. викл. каф. сучасних європейських мов; Олешко Н.М., ст. викл. каф. сучасних європейських мов; Рудешко Є.В., ст. викл. каф. сучасних європейських мов; Данченко Л.М., ст. викл. каф. сучасних європейських мов; Радченко Ю.П., викл. каф. сучасних європейських мов. *Франц. м.:* Дурдас А. П., викл. каф. сучасних європейських мов. *Нім. м.:* Мамченко С.П., ст. викл. каф. сучасних європейських мов.

Результати навчання.

Формування необхідного рівня знань та набуття практичних навичок спілкування іноземною мовою за професійним спрямуванням, читання та перекладу оригінальної іншомовної літератури з фаху, написання анотації/есе. Програма дисципліни розрахована на досягнення РВМ В₂.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни.

Вхідний рівень володіння іноземною мовою В₁₊.

Зміст.

Курс іноземної мови за професійним спрямуванням поділяється на два етапи.

1 етап - формування базової іноземномовної компетентності в сфері економіки і бізнесу.

Теми загальноекономічного характеру:

Бізнес та комерційні організації. Організація та персонал. Продукт, ринок та ринкові відносини. Фінанси. Облік і аудит. Банки і банківська діяльність. Міжнародний бізнес. Засоби ділового спілкування.

2 етап - розвиток іноземномовної компетентності та практичних навичок володіння мовою фаху.

Будується на іншомовному фаховому матеріалі, але на більш широкій лексичній основі та з урахуванням вузькопрофесійного спрямування.

Теми: Робота митниці. Обов'язки митного інспектора. Митниця Великої Британії. Митниця США. Декларація в США. Митниця України. Подорож за кордон. Класифікація продуктів. Деякі види продовольчих і непродовольчих товарів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

Англ. мова

Франц. мова

Нім. мова

1. Basic English of Economics : підручник / А.Г. Латигіна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 456 с.
2. Латигіна А. Г. Практикум з перекладу англомовних фахових текстів: Навч. посібник для ст. удентів вищих навч. закладів / А. Г. Латигіна, Н. В. Бессараб, Е. П. Тютченко. – К. : КНТЕУ, 2019.
3. Лисак О.Б. Методичні рекомендації з розвитку навичок усного мовлення / навч. посіб., О. Б. Лисак . - Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2019.
1. LE FRANÇAIS. Навчальний посібник з французької мови для студентів вищих навчальних закладів / Укладач: В.Ю. Литвиненко. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «ОМІДА», 2019. – 107с.
2. Рабош Г. Французька мова. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - "Нова Книга", 2018 р. – 464с.
3. Борисенко П. А. Французька мова як друга іноземна: навч. посіб. / П. А. Борисенко. — К.: НАУ, 2018. — 228 с.
1. В. А. Котвицька, О.О. Беззубова, О.А. Лазебна. Вступ до німецької мови професійного спрямування(німецькою мовою) : навчальний посібник для студентів технічних факультетів (рівень В1+) / – Київ : НТУУ "КПІ", 2019. – 186с.
2. Anette Müller, Sabine Schlüter „Im Beruf“, Max Hueber Verlag GmbH & Co, München, 2019 – 110S.
3. Ilse Sander, Regine Grosser, Claudia Hante, Viktoria Ilse, Klaus f. Mautsch, Daniele Schmeiser, Sabine Kaldemorgen „DaF im Unternehmen“ Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2021, 186 S.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Практичні заняття, самостійна робота.

Інтерактивні методи та технології викладання, комп'ютерне тестування.

Методи оцінювання.

Контроль знань:

- поточний – опитування, тестування, контрольні роботи;
- підсумковий контроль –екзамен наприкінці кожного семестру;
- по завершенню вивчення – екзамен.

Мова навчання.

Англійська, французька, німецька.

4.2. Назва. ПРАВОЗНАВСТВО.

Тип. Обов'язкова

Рік вивчення. 2023/2024

Семестр. I

Лектор, науковий ступінь, посада. Захарчук А.С. проф., д.ю.н., проф. каф. правового забезпечення безпеки бізнесу, Альонкін О.А., к.ю.н., доц. каф. правового забезпечення безпеки бізнесу, Бондаренко Н.О., доцент, к.ю.н., доц. каф. правового забезпечення безпеки бізнесу, Сонюк О.В., доц., к.ю.н., доц. каф. правового забезпечення безпеки бізнесу, Ситніченко О.М., к.ю.н., доц. каф. правового забезпечення безпеки бізнесу.

Результати навчання. Формування у студентів правової культури, що включає усвідомлення закону як найвищого акту регулювання відносин між громадянами і державою. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Право» повної загальної середньої освіти.

Зміст. Основи теорії держави і права: поняття, ознаки та форма держави. Основи теорії держави і права: поняття, ознаки і система права та правовідносини і правова поведінка. Основи конституційного права України: загальні засади конституційного ладу. Основи конституційного права України: органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Основи адміністративного права України: правове регулювання публічного адміністрування і державної служби. Основи адміністративного права України: адміністративні правопорушення і відповідальність. Основи фінансового права України. Основи цивільного права України: поняття та зміст цивільних правовідносин і права власності. Основи цивільного права України: поняття та зміст права інтелектуальної власності, зобов'язань і спадкового права. Основи трудового права України: поняття та зміст трудових правовідносин і трудового договору (контракту). Основи трудового права України: правове регулювання робочого часу і часу відпочинку, трудової дисципліни і трудових спорів. Основи господарського права України: правові основи здійснення господарської діяльності. Основи господарського права України: правовий статус підприємств, господарських товариств, їх об'єднань та фізичних осіб – підприємців. Основи інформаційного права в Україні. Основи кримінального права

України: кримінальні правопорушення, відповідальність і покарання. Основи кримінального права України: окремі види кримінальних правопорушень. Основи міжнародного приватного права в Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Основи правознавства України: навч. посіб. / за ред. проф. Ю. І. Крегула. К.: КНТЕУ, 2018. 528 с.
2. Герц А.А. Правознавство : навч. посіб. / А.А. Герц, С.Й. Кравчук.– Київ : Кондор, 2018.– 278 с.
3. Правознавство: практикум. Навчальний посібник для ВНЗ (рекомендовано МОН України) / Дрожжина С.В., Шульженко І.В., Одінцева О.О. та ін. 2017. - 326 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: Лекції (оглядові / тематичні), семінарські / практичні, самостійна робота, консультації.

Методи оцінювання.

- поточний (опитування, письмові роботи, ситуаційні завдання);
- підсумковий (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.3. Назва. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тип. Обов'язкова

Рік навчання. 2023/2024

Семестр. I

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Зозуля В.А., доц., канд. тех. наук, доц. каф. цифрової економіки та системного аналізу

Результати навчання. Формування у студентів необхідного рівня комп'ютерної грамотності та інформаційної культури, набуття практичних навичок використання сучасних інформаційних технологій і пакетів прикладних програм для розв'язання різноманітних економічних задач. Засвоєння теоретичних засад інформаційних технологій та застосовуваних у цій галузі науки ключових понять.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Інформатика» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Поняття інформації, її класифікація та основні властивості. Інформаційні технології та системи, їх класифікації. Економічна інформація та її властивості. Фундаментальні засади Internet, роль Інтернет-технологій в суспільстві. Основи роботи в хмарних середовищах. Хмарні сервіси Microsoft 365, Google. Порівняльна

характеристика найпопулярніших хмарних сервісів. Їх переваги та недоліки. Використання сервісів Office 365 у навчанні та у подальшій професійній діяльності. Текстовий процесор MS Word, його призначення та функціональні можливості. Фундаментальні основи та принципи функціонування Інтернет. Табличний процесор MS Excel, його загальна характеристика. Об'єкти MS Excel. Основи роботи у середовищі MS Excel. Операції створення, редагування та форматування електронних таблиць MS Excel. Робота з функціями і формулами. Робота з таблицями MS Excel, як з базою даних. Створення, редагування і форматування графіків та діаграм. Аналіз даних у середовищі табличного процесора MS Excel. Бази даних, основні поняття та визначення. Робота з професійними базами даних в MS Access. Візуалізація бізнес-процесів засобами MS Visio. Можливості створення та показ презентацій в MS Power Point.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Інформаційні технології: навчальний посібник / О. І. Зачек, В. В. Сеник, Т. В. Магеровська та ін.; за ред. О. І. Зачека. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 432 с.
2. Мельникова О.П. Економічна інформатика. Навчальний посібник. / О.П. Мельникова. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 424 с.
3. Басюк Т.М. Основи інформаційних технологій [Текст]: навч. посібн. / Т.М. Басюк, Н.О. Думанський, О.В. Пасічник [нове видання]. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 390, с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів;
- лабораторні роботи (традиційні, тренінгові завдання, комп'ютерне тестування); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування, комплексні контрольні роботи;
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.4. Назва. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ.

Тип. Обов'язкова

Рік навчання. 2023/2024

Семестр. I

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Хрустальова В.В., доц., канд. економ. наук, доц. каф. економічної теорії та конкурентної політики

Результати навчання. Формування теоретичних та системних економічних знань щодо основних концепцій, закономірностей та механізмів функціонування ринкової економіки, розвиток економічної культури та економічного мислення учасників суспільного виробництва, здатних до підприємницької діяльності та прийняття обґрунтованих рішень на різних рівнях господарювання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Математика», «Філософія», «Правознавство».

Зміст. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система суспільства. Відносини власності. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура. Ринковий механізм: сутність та елементи. Теорія поведінки споживача. Підприємство в ринковій економіці. Ринково-конкурентне середовище функціонування підприємства. Сутність процесу суспільного відтворення. Відтворення національного продукту і національного багатства. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна нестабільність: інфляція та безробіття. Державне регулювання в умовах ринкової економіки. Закономірності розвитку світового господарства.

Рекомендовані джерела.

1. Економічна теорія: підручник: у 2 ч. Ч. 1 Мікроекономіка/ В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, К.М. Ніколаєць, та ін.; за ред. В.Д. Лагутіна. 2-ге вид., доопр., перероб. Київ: Київ нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 396 с.

2. Економічна теорія: підручник: у 2 ч. Ч. 2 Макроекономіка/ В.Д. Лагутін, К.М. Ніколаєць, Т.А. Щербакова та ін.; за ред. В.Д. Лагутіна. 2-ге вид., доопр., перероб. Київ: Київ нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 328 с.

3. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка: навч. посіб. / [Н. П. Мацелюх та ін.]; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2018. 429 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів навчання із використанням інноваційних технологій. Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, тестування, аналіз ситуації, дискусії, творчі завдання)
- підсумковий – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.5. Назва. ХІМІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гончарова І. В., доц., к. х. н., доц. каф. товарознавства, управління безпекою та якістю.

Результати навчання. Формування теоретичних знань з неорганічної та органічної хімії, практичних навичок хімічних та фізико-хімічних методів дослідження сировини і матеріалів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Хімія», «Фізика», «Математика» повної загальної середньої освіти.

Зміст. Роль хімії в житті людини, розвитку науки та техніки, науково-технічному прогресі. Основні закони хімії як базис хімічних методів аналізу. Залежність властивостей речовин від будови атомів та природи хімічних зв'язків. Класифікація неорганічних сполук. Комплексні сполуки, їх застосування у методах аналізу. Молекулярно-йонна рівновага в розчинах. Окисно-відновні реакції. Хімія неметалів та металів. Основи якісного хімічного аналізу. Кількісний аналіз. Особливості, будова і класифікація органічних сполук. Насичені, ненасичені та ароматичні вуглеводні. Спирти та феноли. Карбонільні сполуки. Карбонові кислоти. Ліпіди. Гідроксокислоти. Вуглеводи. Аміни та амінокислоти. Білки. Гетероциклічні сполуки. Вплив електромагнітного поля на речовину. Оптичні методи дослідження. Енергетика хімічних реакцій. Колориметрія. Кінетика хімічних реакцій та каталіз. Гетерогенні рівноваги. Екстракція. Колігативні властивості розчинів. Кондуктометричний та потенціо-метричний методи дослідження розчинів. Поверхневі явища та адсорбція. Хроматографія. Дисперсні системи. Колоїдні розчини, їх отримання, властивості, дослідження. Мікрогетерогенні системи. ВМС, їх розчини. Напівколоїди.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Олешко В.А., Олешко А.А., Пацаловська Л.Ю., Папроцька О.А. Загадка хімія: Основи неорганічної хімії : навч. посіб. К. : Університет «Україна». 2020. 189 с.

2. Мітрясова О.П. Органічна хімія : навч. посіб. К. : Кондор. 2018. 412 с.

3. Луцевич Д.Д., Мороз А.С., Риболовна О.В. Аналітична хімія : навч. посіб. К. : Освіта. 2016. 296 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- лабораторні заняття (виконання індивідуальних лабораторних досліджень).

Методи оцінювання.

- поточний контроль – опитування, контрольна робота;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.6. Назва. ФІЛОСОФІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Морозов А.Ю., проф., докт філософ. наук, проф. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи психології», «Історія України» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Філософія як універсальний тип знань. Онтологія. Філософське розуміння світу. Філософська антропологія. Філософія людини. Філософія свідомості. Гносеологія. Філософія пізнання. Діалектика – всезагальна теорія розвитку. Філософія суспільства. Філософія економіки. Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Філософія. Хрестоматія (під ред. Морозова А.Ю., Кулагіна Ю. І.). – К., КНТЕУ, 2021. – 380 с.

2. Морозов А.Ю. Зло: метафізичні і богословські виміри: монографія. - К., КНТЕУ, 2018. – 256 с.

3. Після кінця історії: розмови з Френсісом Фукуямою. Видання. - К, Основи, 2021. – 310 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.7. Назва. ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тип. Обов'язкова

Рік вивчення. 2024/2025.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Лукашова Л.В., проф. д.е.н., проф. каф. торговельного підприємництва та логістики.

Результати навчання. Формування у здобувачів вищої освіти системи базових знань з питань сутності підприємництва, його типізації, видів та форм підприємництва, логіки та процесу здійснення підприємницької діяльності, зародження та впровадження бізнес-ідеї, регуляторних та не регуляторних обмежень підприємництва, а також набуття вмій визначення ефективних напрямів підприємницької діяльності, обґрунтування доцільності створення власного бізнесу та розробки бізнес-плану суб'єкта підприємництва.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна теорія», «Правознавство».

Зміст. Сутність, роль та організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Умови, фактори і принципи розвитку підприємницької діяльності. Процес підприємництва. Державне регулювання підприємницької діяльності. Велике, середнє та мале підприємництво. Бізнес-планування у підприємстві. Оподаткування підприємницької діяльності. Інвестиції у підприємництво. Підприємницька діяльність у сфері роздрібно́ї та оптової торгівлі. Підприємницька діяльність у сфері зовнішньої торгівлі. Підприємницька діяльність у ресторанному господарстві. Підприємництво у сільському господарстві. Підприємницька діяльність у сфері торговельної нерухомості. Підприємницька діяльність у сфері послуг. Підприємницька діяльність у логістиці. Соціальне підприємництво.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Савицька Н.Л. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник / Н. Л. Савицька, І. Ю. Мелушова, А. В.

Красноусов, К. С. Олініченко. – Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2017. – 214 с.

2. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.

3. Торговельне підприємництво: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. – Одеса, Бондаренко М.О., 2018. – 640 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекційні заняття; практичні заняття, у т.ч. з використанням інформаційних технологій та програмних продуктів; розробка та презентація проектів; розв'язання розрахунково-аналітичних задач; вирішення ситуаційних задач; самостійна робота студентів.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (усне опитування, перевірка індивідуальних завдань, вирішення ситуаційних завдань, вирішення розрахунково-аналітичних задач, виконання комплексної контрольної роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.8. Назва. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2024/2025.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Палієнко О.О., доц. канд. тех. наук, в.о. зав. каф. дизайну та інжинірингу.

Результати навчання. Дати майбутнім фахівцям достатні знання про основні види і типи обладнання, яке використовується в митному контролі, техніко-економічні і експлуатаційно-технічні характеристики митного обладнання, його будову, правила експлуатації і техніку безпеки під час експлуатації.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фізичні методи дослідження», «Хімія», «Товарознавство. Транспортні засоби».

Зміст. Рентгенівські апарати для контролю багажу, ручної поклажі та поштових відправлень. Металошукачі. Технічні засоби виявлення небезпечних предметів: зброї, вибухових пристроїв, їх елементів. Детектори дорогоцінних металів, коштовних каменів. Каратоміри. Детектори валют, експертиза купюр та елементи захисту світових валют. Детектори наркотичних речовин. Дозиметри. Спеціальні засоби митного контролю. Засоби радіозв'язку. Засоби технічного

забезпечення. Комплекти хімічних реактивів. Системи автоматичного обшуку пасажирів. Автоматизовані ваговимірювальні комплекси.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Романенко Р.П. Технічні засоби митного контролю: нав. посібник – К.: КНТЕУ. 2018. – 186 с.
2. Технічні засоби митного контролю. Навч. посіб. / за заг. ред. Войцещука А.Д. – Хмельницький: ПАВФ «ІНТРАДА», 2012. – 297с.*
3. Експертиза та митне оформлення товарів. Навч. посіб. / за ред Мазаракі А.А., Мережко Н.В. – Київ.: КНТЕУ. 2019. – 240 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання:

Лекції, практичні заняття.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, тестування)
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.9. Назва. БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2024/2025

Семестр. IV

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Індутний В.В., проф., д-р. геол.-мін. наук, проф. каф. товарознавства та митної справи.; Комаха В.О., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи, заст. декана ФТМ.

Результати навчання. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей біржової торгівлі, її організації, номенклатури і вимог до біржових товарів та формування сучасних біржових ринків, аналізу ситуації на них та обрання необхідної стратегії поведінки їх учасників.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна теорія», «Торговельне підприємництво», «Стандартизація, метрологія та управління якістю».

Зміст. Біржова торгівля як вид підприємницької діяльності. Законодавчо-правове регулювання біржової торгівлі. Біржа як складова ринкової інфраструктури. Принципи діяльності та відмінні ознаки товарних бірж. Світові центри біржової торгівлі товарами. Біржовий потенціал товарного ринку України. Електронний трейдинг – сучасна технологія біржової торгівлі. Електронні системи біржової торгівлі. Організація та проведення біржових торгів.

Біржові угоди та операції. Типи угод. Угоди з реальним товаром. Спотові, форвардні, ф'ючерсні та опціонні угоди.

Хеджування та його переваги. Спекулятивні операції на біржах. Брокерська фірма, роль і місце в біржовій торгівлі.

Загальна характеристика біржових товарів. Основні класи біржових товарів. Номенклатура і вимоги до біржових товарів, які реалізуються товарними біржами України та світу. Біржова торгівля реальними товарами, їх біржові характеристики. Провідні спеціалізовані товарні біржі світу. Аукціонна торгівля сировиною.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Солодкий М.О. Основи біржової діяльності: нав. посібник. – К.: ЦП Компринт, 2017. – 450 с.

2. Солодкий М.О. Розвиток біржової торгівлі на товарних та фінансових ринках: монографія / М. О. Солодкий, В. О. Яворська, А. С. Краченко. – К.: В-во ЦП Компринт, 2017. – 287 с.

3. Резнік Н. П. Біржовий ринок: навчальний посібник / Н. П. Резнік, О. Ю. Могилевська, Ю. В. Могилевський. – К.: КиМУ, 2016. – 248 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (дискусії, дебати, мозковий штурм, робота з документацією).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, перевірка ситуаційних завдань);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.10. Назва. ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2024/2025.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Терещенко Е.Ю., доц., канд. екон. наук, доц. каф. економіки та фінансів підприємства.

Результати навчання. Формування економічного мислення, комплексного розуміння проблем управління фінансово-господарською діяльністю підприємства торгівлі та навичок їх практичного розв'язання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Статистика», «Бухгалтерський облік».

Зміст. Торгівля як сфера товарного обігу та вид економічної діяльності. Ринок товарів і послуг, роль торгівлі у забезпеченні його

розвитку. Економічна характеристика роздрібної торгівлі. Економічна характеристика оптової торгівлі. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі. Товарооборот як основний результативний показник функціонування торгівлі. Товарне забезпечення товарообороту. Економічні ресурси торгівлі. Витрати торгівлі. Економічна ефективність торгівлі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Височин І. В. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях) : навч. посіб. / І. В. Височин, Н. М. Новікова, І. М. Вавдійчик. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 428 с.
2. Чорна М.В, Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі: навчально-методичний посібник. – Х. : ХДУХТ, 2015. – 221 с.
3. Ситник Г.В. Фінанси торгівлі: монографія / Г.В. Ситник.-К.: Київ.нац.торг-екон.ун-т, 2019. – 672с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова / тематична); семінарські / практичні (тренінг / презентація / дискусія / комунікативний метод / модерація / метод кейс-стаді / робота в малих групах та ін.).

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування; усне / письмове опитування; перевірка курсової / звіту / конспекту / розрахунково-графічної роботи / проекту / вправи / завдання / ситуаційного завдання та ін.);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.11. Назва. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Фокіна-Мезенцева К.В., доц. докт. екон. наук, проф. каф. міжнародного менеджменту, Демків Ю.М., доц. канд. екон. наук, доц. каф. міжнародного менеджменту, Ковальова М.Л., доц. канд. екон. наук, доц. каф. міжнародного менеджменту, П'янкova О.В., доц. канд. екон. наук, доц. каф. міжнародного менеджменту, Серова Л.П., доц. канд. екон. наук, доц. каф. міжнародного менеджменту.

Результати навчання. Набуття теоретичних знань, вмінь та практичних навичок щодо розвитку ЗЕД підприємства, а саме: визначення контрактної та митної вартості; розрахунку та сплати податків та митних платежів; обґрунтування стратегії виходу на

зовнішній ринок; складання та підписання зовнішньоекономічних контрактів, з урахуванням умов поставки, особливостей ціноутворення, ризиків суб'єкта ЗЕД; визначення та забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Менеджмент».

Зміст. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки. Основні етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні Організаційні аспекти зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Використання базисних умов поставки Інкотермс у ЗЕД підприємства. Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності як об'єкт митного регулювання. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД. Вплив нетарифного регулювання на зовнішньоекономічну діяльність підприємства. Інструменти торговельного захисту. Валютне регулювання ЗЕД. Форми розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Ціноутворення у ЗЕД підприємства. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Управління ризиками суб'єкта ЗЕД. Транспортно-експедиторське забезпечення ЗЕД.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, О.В. Дьяченко та ін. / за заг ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник . – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019 .- 652 с.
2. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, О.В. Гончаренко та ін. / за заг ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник . – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021 .- 704с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства / Ю. Козак, О. Сукач, Д. Бурлаченко. – К.: ЦНЛ, 2020. – 268 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції (лекції-візуалізації, лекції-консультації, проблемні лекції), практичні заняття (інтерактивні форми проведення занять з використанням елементів ділової гри, сторітелінгу, кейсового методу, роботи в малих групах, використання програмного забезпечення QD Professional, MD Office).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).
Мова навчання та викладання. Українська.

4.12. Назва. МИТНА СПРАВА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. V-VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мережко Н.В., проф., д-р техн. наук, зав. каф. товарознавства та митної справи; Калуга Н.В., канд. хім наук, доц. каф. товарознавства та митної справи; Комаха В.О., доц. канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи, заст. декана ФТМ.

Результати навчання. Формування системи знань щодо основних термінів і понять у сфері державної митної справи України; ролі і місця митної справи в економічному розвитку України; застосування тарифних та нетарифних методів регулювання ЗЕД; визначення митної вартості товарів та нарахування митних платежів; декларування товарів; організації та форм митного контролю; сутності та застосування митних режимів; мети та порядку здійснення митного контролю й оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що належать підприємствам і громадянам, при їх переміщенні через митний кордон України; форми митних декларацій та інших документів, умов і порядку їх застосування при митному контролі та оформленні товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Набуття студентами навичок декларувати товари, визначати загальний порядок митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, у тому числі із застосуванням механізму «єдиного вікна»; заповнювати митну документацію.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Товарна номенклатура ЗЕД».

Зміст. Поняття та сутність тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Організація митного контролю. Порядок і способи здійснення митного контролю. Поняття та порядок митного оформлення. Мета, місце і час здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Взаємодія митних органів України з іншими контролюючими органами і службами під час здійснення митного та митного оформлення товарів із застосуванням механізму «єдиного вікна» Порядок ввезення (пересилання) в Україну,

митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів несупроводжуваного багажу, що належать громадянам. Порядок переміщення через митний кордон України валютних цінностей. Митний контроль та оформлення товарів у міжнародних поштових та експрес відправленнях. Поняття та види митних режимів. Особливості застосування митних режимів. Поняття та форми декларування. Форми митних декларацій та документів, які використовуються при митному контролі та оформленні товарів, що переміщуються підприємствами. Заповнення декларацій на бланку єдиного адміністративного документа.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI (зі змінами).
2. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 р. №584-VII (зі змінами).
3. Мережко Н.В. Митна справа: підручник / Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський ; за ред. П.В. Пашка. – Київ : Київ. Нац. Торг.-екон. ун- т, 2016. – 572с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (інтерактивні форми проведення занять «Кейс-метод», «Робота в малих групах», «Мікрофон», «Брейн-ринг»; заповнення митних декларацій із застосування програмного забезпечення QD Professional, MDOFFICE).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, письмове опитування, перевірка заповнення документації, ситуаційних задач, індивідуального завдання);
- курсова робота;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.13. Назва. ТОВАРНА НОМЕНКЛАТУРА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Золотарьова О.Г., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування системи теоретичних знань і практичних вмінь щодо визначення згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) коду товарів, які є об'єктами зовнішньоекономічних операцій; користуватися системою кодування, термінологією УКТЗЕД; застосування правил інтерпретації класифікації товарів; встановлення класифікаційних ознак товарів (кількісні та якісні характеристики, склад, ступінь обробки, функції, призначення, область застосування), які є визначальними для їх правильного кодування; застосування положень приміток до товарних угруповань (розділів, груп), які мають юридичну силу; аналізування розділових знаків, які використовуються в текстовому описі товарних угруповань (позицій, підпозицій, категорій та підкатегорій).

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи правознавства», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства».

Зміст. Історія розвитку міжнародних товарних класифікацій. Гармонізована система опису і кодування товарів як основа митно-тарифного регулювання. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Основні класифікаційні ознаки, рівні та критерії деталізації товарів в УКТЗЕД. Правила інтерпретації УКТЗЕД. Принципи класифікації окремих груп товарів (продовольчі товари, мінеральні продукти, товари хімічної, деревообробної, текстильної промисловості, дорогоцінне каміння, метали та вироби з них, машини та механізми, електричне обладнання, транспортні засоби, зброя, іграшки). Повноваження митних органів щодо класифікації та кодування товарів. Порядок прийняття попередніх класифікаційних рішень.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013 № 584-VII.
2. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Державної фіскальної служби України від 09.06.2015 № 401.
3. Мережко, Н. В. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підручник / Н. В. Мережко, Н. В. Калуга, Т. А. Караваєв. – Київ : КНТЕУ, 2019. – 312 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні); практичні заняття (інтерактивні форми проведення занять «Кейс-метод», «Робота в малих групах», «Брейн-ринг»; використання програмного забезпечення QD Professional, MDOFFICE).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, письмове опитування, перевірка ситуаційних задач, індивідуального завдання);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.14. Назва. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мошковська О.А., проф., доктор економічних наук, проф. каф. обліку та оподаткування

Результати навчання. Теоретична та практична підготовка для розв'язання конкретних завдань з бухгалтерського обліку і формування інформаційної бази з управління підприємницькою діяльністю в умовах ринку, здобуття знань і формування навичок документального оформлення господарських операцій, ведення синтетичного та аналітичного обліку, узагальнення даних бухгалтерського обліку.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія економіки та економічної думки», «Економічна теорія», «Фінанси, гроші і кредит», «Економіка і фінанси підприємств».

Зміст. Сутність бухгалтерського обліку та його функції. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Активи, власний капітал та зобов'язання як об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку. Баланс (звіт про фінансовий стан), його зміст та структура. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Облік основних об'єктів бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік основних господарських процесів. Основи фінансової звітності на підприємстві.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: підручн. / Н.М. Ткаченко; 2 - ге вид., перероб. і допов. К.: Алерта, 2020. – 192 с.
2. Масіна Л.О. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 2 – ге вид., доп. і перероб. / Л.О. Масіна. – К.: Алерта, 2020. – 192 с.
3. Плиса В.Й. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посібник / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК «АТБ», 2020. – 200 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (традиційні, з моделюванням ситуацій);
- самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування; усне та письмове опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.15. Назва. ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Григоренко Т.М., доц. канд. екон. наук, доц. каф. торговельного підприємництва та логістики; Пархаєва Н.В. доц. канд. техн. наук, доц. каф. торговельного підприємництва та логістики.

Результати навчання. Формування у студентів комплексу спеціальних теоретичних знань щодо організації і технології торгівлі та набуття навичок їх практичної реалізації на підприємствах роздрібної та оптової торгівлі в сучасних умовах господарювання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна теорія», «Правознавство», «Товарознавство», «Маркетинг»

Зміст. Сутність, функції, структура торгівлі і завдання з її організації. Основи функціонування роздрібної торгівлі. Організаційна побудова і розвиток роздрібної торговельної мережі. Класифікація об'єктів роздрібної торговельної мережі. Види об'єктів дрібно-роздрібної торговельної мережі. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила роботи магазинів, дрібно-роздрібної торговельної мережі. Правила роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами. Правила торговельного обслуговування населення. Склад та взаємозв'язок приміщень магазину. Основні вимоги щодо технологічного планування продовольчого та непродовольчого магазину. Сутність торговельно-технологічного процесу у магазині. Сутність оптової торгівлі, її роль, функції та завдання. Види оптових підприємств, їх класифікація та роль у процесі товаропросування. Види посередників в оптовій торгівлі та їх класифікація. Роль і функції складів у процесі товароруку, їх класифікація і види. Особливості роботи складів залежно від виконуваних функцій. Види

складських приміщень, їх взаємозв'язок і технологічне планування. Організація виконання операцій технологічного процесу на складі. Організація тарних операцій у торговельних підприємствах. Транспортні засоби та їх вибір для забезпечення транспортно-експедиційних операцій в торгівлі. Транспортно-експедиторське обслуговування підприємств торгівлі. Організація надання торговельних послуг підприємствами роздрібною торгівлі. Структура послуг підприємств оптової торгівлі. Організація роботи оператора оптового ринку з ключовими клієнтами. Інновації в торгівлі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Апопій В. Теорія та практика торговельного обслуговування : підручник / В. Апопій, І. Міщук, С. Рудницький, Ю. Хом'як. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 496 с.
2. Голошубова Н. О. Організація торгівлі: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Н. О. Голошубова. – К.: Книга, 2012. – 680 с.
3. Балджи М. Економіка та організація торгівлі : навчальний посібник / М. Балджи, И. Допира, В. Однополько. – К.: Кондор-видавництво, 2017. – 368 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Проблемні лекції; семінарські заняття з підготовкою доповідей, обговоренням проектів, проведенням дискусій; практичні заняття з використанням ситуаційних завдань, розв'язанням розрахунково-аналітичних задач.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (усне та письмове опитування, перевірка та захист індивідуальних завдань і проектів, тестування, перевірка задач, написання та захист курсової роботи);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання викладання. Українська.

4.16. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027

Семестр. VI–VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Глушкова Т.Г., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи; Слізков А.М., проф., д-р. техн. наук, проф. каф. товарознавства та митної справи; Михайлова Г.М., доц., д-р техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи; Сім'ячко О.І., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи, учений секретар; Мокроусова О.Р., проф., д-р техн. наук, проф. каф. товарознавства та

митної справи; Марчук Н.Б., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування у студентів знань про категорії, поняття, терміни, визначення і класифікації, що стосуються конкретних груп товарів; фактори формування асортименту, властивостей і якості товарів у сфері виробництва, нормативно-технічні документи, методи випробувань і контролю якості, правила користування товарами й умови їх зберігання, вимоги до маркування; асортимент товарів, їхні види і різновиди, конструктивні особливості, ознаки класифікації, класифікаційні групи, кодування товарів. Набуття студентами навичок та умінь аналізувати й оцінювати умови сфери споживання конкретних груп товарів, фактори формування вимог споживачів до асортименту і рівня якості; прогнозувати оцінку товарів споживання; виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості матеріалів та виробів, безпеку, надійність та ефективність споживання; обґрунтовувати ціну відповідно до споживчої цінності товарів, прогнозувати їхню конкурентоспроможність; користуватися нормативно-технічними документами, формувати оптимальну структуру торговельного асортименту товарів, аналізувати її динаміку за ознаками і властивостями, що впливають на рівень задоволення потреб і попиту споживачів; кодувати товари для обробки інформації на ЕОМ; консультувати покупців з питань вибору товарів, раціонального їхнього використання, правил користування і догляду, умов досягнення ефективності споживання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Хімія», «Фізичні методи дослідження», «Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів», «Теоретичні основи товарознавства», «Стандартизація, метрологія та управління якістю».

Зміст. Стан і перспективи розвитку виробництва та споживання непродовольчих товарів; сировина, її склад та властивості; основи виробництва та технологічні особливості окремих груп непродовольчих товарів, закономірності формування їх якості та споживних властивостей; принципи класифікації та асортимент непродовольчих товарів; умови зберігання і транспортування непродовольчих товарів, фактори, що впливають на зміну якості під час зберігання, транспортування та реалізації непродовольчих товарів; вимоги до якості та методи оцінки якості непродовольчих товарів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Глушкова Т.Г. Товари культурно-побутового призначення : підручник / Т.Г. Глушкова. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 358 с.
2. Товарознавство. Т. 1. Непродовольчі товари : підруч. / Н. В. Мережко, О. Р. Мокроусова, Л. А. Коптюх та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 760 с. – (Серія «Товарознавство»).
3. Класифікація непродовольчих товарів : монографія / А. А. Мазаракі, Н. В. Мережко, Л. А. Коптюх та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 592 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні);
- лабораторні заняття (лабораторні дослідження, робота у малих групах).

Методи оцінювання.

- поточний контроль – тестування, усне / письмове опитування, перевірка підготовленого ситуаційного завдання, курсової роботи;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.17. Назва. МАРКЕТИНГ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада Монтрін І.І., канд. екон. наук, доц. каф. маркетингу.

Результати навчання. Формування у студентів сучасної системи поглядів, спеціальних знань та вмінь у галузі маркетингу, набуття практичних навичок маркетингової діяльності, які дали б можливість використовувати методологію та інструментарій маркетингу у майбутній діяльності щодо ефективного досягнення стратегічних та оперативних цілей підприємства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна теорія», «Правознавство», «Психологія», «Соціологія», «Категорії та систематика товарів у ритейлі».

Зміст. Сутність та зміст маркетингу. Види маркетингу. Маркетингове середовище, його структура, фактори формування. Підсистема інформаційного забезпечення маркетингової діяльності. Маркетингова інформація. Структура процесу маркетингових досліджень. Опитувальний лист. Поведінка споживачів: характеристики типів

споживачів, моделювання споживчої поведінки. Сегментація та позиціонування як маркетингові технології. Товару системі маркетингу. Життєвий цикл товару. Конкурентоспроможність товарів на ринку. Товарна марка, упаковка, сервіс у системі маркетингу. Ціна та цінова політика в системі маркетингу: мета та завдання. Фактори ціноутворення. Цінові стратегії. Маркетингова збутова діяльність. Фактори вибору каналу розподілу підприємством. Електронні канали розподілу. Франчайзинг. Система маркетингових комунікацій. Комунікаційна модель. Розробка програми рекламної діяльності. Засоби стимулювання збуту. Прямий маркетинг. Цілі та засоби зв'язків з громадськістю. Особливості проведення виставок. Бренд та процес його створення. Інші синтетичні засоби маркетингових комунікацій. Цифровий маркетинг та цифрові комунікації. Сутність концепції інтегрованих маркетингових комунікацій. Управління маркетинговою діяльністю. Підсистема планування та організації маркетингової діяльності. Контроль маркетингової діяльності. Глобальний маркетинг.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Маркетинг для бакалаврів: навч. посіб. / [уклад. І. М. Буднікевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Буднікевич; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2018. – 395 с.
2. Маркетинг: навч. посібник /А.О. Старостіна, В.А. Кравченко, О.Ю. Пригара, Л.О. Ярош-Дмитренко / за заг. ред. Старостіної А.О. – К. : «НВП «Інтерсервіс», 2018. – 216 с.
3. Планування маркетингу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О. А. Овечкіна, Д. В. Солоха, К. В. Іванова, ін. та. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Київ: ЦУЛ,, 2019. – 349 с. (2)

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

– лекції – оглядова, тематична, проблемна, лекція-консультація, лекція-конференція.

– практичні заняття – презентація, дискусія, комунікативний метод, модерація, «мозкова атака», метод кейс-стаді, робота в малих групах, інше.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування; усне, письмове опитування; перевірка та обговорення підготовленого дайджесту, звіту, презентації, задачі, ситуаційні завдання тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.18. Назва. ЛОГІСТИКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2025/2026

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Харсун Л.Г., доц., канд. екон. наук, доц. каф. торговельного підприємництва та логістики; Нечипорук А.В., доц. канд. екон. наук, доц. каф. торговельного підприємництва та логістики.

Результати навчання. Набуття навичок розробки стратегії управління закупівельною та збутовою логістикою підприємства; засвоєння особливостей організації та управління перевезенням та складуванням товарів; оволодіння методичними підходами до управління товарними запасами та формування системи логістичного сервісу; вміння ефективно застосовувати інструментарій логістики та оптимізувати логістичні рішення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Економічна теорія» «Економічна інформатика», «Основи підприємництва».

Зміст. Поняття і сутність логістики. Передумови, фактори та етапи розвитку логістики. Цілі та завдання логістики. Засади сучасної концепції логістики. Логістика як сфера компетенцій, що пов'язує підприємство зі споживачами та постачальниками і сприяє підвищенню конкурентоспроможності. Об'єкти логістичного управління та логістична діяльність. Закупівельна логістика. Вибір постачальників товарів. Організація дистрибуції готової продукції. Логістичні канали та логістичні ланцюги. Розподільчі центри та їх розміщення. Місце, роль та види матеріальних запасів. Управління товарними запасами підприємства. Сучасні системи перевезення товарів. Вибір оптимального перевізника товарів. Основні логістичні рішення при транспортуванні різних товарів. Склад як інтегрована складова частина в логістичному ланцюгу. Логістичний процес на складі. Логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми. Організація комерційної логістики як ефективного інструменту сучасної економіки. Формування підсистеми логістичного сервісу. Моделювання та оптимізація рівня логістичного сервісу. Особливості та оптимізація логістичних рішень у міжнародній логістиці.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Кислий В.М. Логістика: теорія та практика. Навчальний посібник/В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко, О.М. Соляник. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 356 с.

2. Логістика: Підручник/ В.М.Марченко, В.В.Шутюк. –К.: Видавничийдім «Артек», 2018. – 312 с.
3. Современная логистика: пер. с англ. / ДеніелВордлоу, Дональд Вуд, Джеймс Джонсон, Поль Мерфи // Оригінал (англ.): "ContemporaryLogistics"byJamesC. Johnson, DonaldF. Wood, Daniell. Wardlow. – Williamspublishing.com. – 2016. – 720 с.

Заплановані навчальні заходи на методи викладання. Лекції, семінарські та практичні заняття з використанням активних методів навчання.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (усне та письмове опитування, тестування, кейси, контроль розв'язання творчих задач та ситуаційних вправ);
- курсова робота з дисципліни «Логістика»;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.19. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2026/2027

Семестр. VII–VIII.

Лектор, науковий ступінь, посада. Вежлівцева С.П., доц., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства, управління безпечністю та якістю.

Результати навчання. Формування цілісного уявлення про особливості та закономірності створення та динаміки споживних властивостей харчових продуктів впродовж продовольчого ланцюгу, базованого на глибокому розумінні впливу і взаємозв'язків чинників їх формування на етапах первинного та вторинного виробництва, розподілу; формування знань про засади, методи та чинники формування виробничого та торговельного асортименту харчових продуктів; розуміння та прогнозування споживчих переваг для оцінювання та задоволення споживацького попиту на традиційні та інноваційні харчові продукти. Набуття студентами навичок визначати, характеризувати та прогнозувати споживні властивості харчових продуктів з урахуванням етапів життєвого циклу; ідентифікувати інноваційні та новітні види харчових продуктів і надавати характеристику їх споживних властивостей на основі знань про сучасні технології харчової промисловості та нетрадиційні види продовольчої сировини; формувати та розвивати асортиментну політику торговельного підприємства, аналізувати конкурентне

середовище та формувати ринкову стратегію підприємства; визначати необхідні умови зберігання харчових продуктів та забезпечувати їх дотримання впродовж товароруху; забезпечувати виконання обов'язкових національних та ринкових вимог, належного застосування правових актів та нормативних документів в організації товароруху і реалізації в гуртовій та роздрібній торгівлі; проводити оцінювання споживних властивостей, якості та безпечності харчових продуктів з використанням сучасних органолептичних та інструментальних методів досліджень; ідентифікувати дефекти та аналізувати причини їх утворення на всіх етапах продовольчого ланцюга; розробляти маркування транспортного та споживчого упакування харчових продуктів з метою якнайповнішого задоволення інформаційних потреб споживачів та організації товароруху, аналізувати його відповідність чинному законодавству та адаптування до вимог локальних ринків.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Хімія», «Фізика», «Фізичні методи дослідження», «Теоретичні основи товарознавства», «Сенсорний аналіз», «Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів».

Зміст. Вивчення споживних і товарних властивостей харчових продуктів, особливостей та закономірностей їх динаміки впродовж товароруху; набуття знань про засади, методи та чинники формування виробничого і торговельного асортименту харчових продуктів; прогнозування та керування споживними властивостями харчових продуктів на всіх етапах товароруху; вивчення умов зберігання, транспортування та реалізації харчових продуктів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Сирохман І. В. Товарознавство продовольчих товарів : підручник / І. В. Сирохман. Х. : ТОВ Видавництво. «Світ книг». – 2019. – 713 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня /навч. посібник, К. : ООО Видавництво «Центр навчальної літератури». – 2017. – 544 с.

3. Бирта Габрієлла. Товарознавство продовольчих товарів. Спецкурс : навчал. посібник / Габрієлла Бирта, Юрій Бургу, К. : ООО Видавництво «Центр навчальної літератури». – 2019. – 424 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні);

- лабораторні заняття (лабораторні дослідження показників якості харчових продуктів, презентація, семінари).
- майстер-класи, проблемні заняття, виїзні заняття.

Методи оцінювання.

- поточний контроль – опитування, тестування, контрольна робота;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.20. Назва. ПРАКТИЧНИЙ КУРС «БІЗНЕС-СИМУЛЯЦІЯ».

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2026/2027

Семестр. VII- VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бродюк І.В., канд. екон. наук, ст. викл. каф. маркетингу; Гамова І.В., канд. екон. наук, доц. журналістики та реклами; Зябченкова Г.В., ст. викл. каф. обліку та оподаткування; Ковальова М.Л., канд. екон. наук, доц. каф. міжнародного менеджменту; Конопляннікова М.А., канд. екон. наук, доц. каф. маркетингу; Кондратюк О.І., канд. екон. наук, доц. каф. економіки та фінансів підприємства; Макарчук І.В., асист. каф. менеджменту; Мельник В.В., канд. екон. наук, доц. каф. економіки та фінансів підприємства; Піркович К.А., канд. техн. наук, доц. каф. товаровознавства та митної справи; Сілакова Г.В., канд. екон. наук, доц. каф. фінансів; Шаповалова Н.П., канд. техн. наук, доц. каф. товаровознавства, управління безпечності та якістю, зав. декана ФТМ.

Результати навчання. Формування у студентів професійних компетентностей щодо організації та управління бізнесом в сфері ритейлу на засадах бізнес-симуляції (інтерактивної моделі віртуального підприємства, яка за своїми внутрішніми умовами максимально наближена до реального підприємства торгівлі). Оволодіння навичками виконання завдань та обов'язків фахівців окремих функціональних підрозділів підприємства. Розвиток комплексу практичних навичок здійснення окремих бізнес-процесів та бізнес-операцій з використанням сучасних програмних продуктів та ERP – систем, набуття досвіду роботи в команді.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. : «Інформаційні технології в професійній діяльності», «Економічна теорія», «Основи підприємництва», «Технічні засоби митного контролю», «Економіка торгівлі», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Митна справа», «Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності», «Бухгалтерський облік», «Організація торгівлі», «Товарознавство. Непродовольчі товари», «Маркетинг», «Логістика».

Зміст. Проведення реєстрації підприємства та здійснення організаційних процедур по започаткуванню бізнес-діяльності. Формування стратегічних засад розвитку бізнесу. Управління персоналом у системі менеджменту підприємства, розробка кадрової політики. Формування бази даних для здійснення комерційних угод. Моделювання процесу закупівлі товарів на підприємстві. Розробка маркетингової товарної політики та комунікаційної політики підприємства. Організація та моделювання обліку господарських операцій підприємства з використанням програмних продуктів «BAS: Бухгалтерія» та «BAS-Управління торгівлею». Симуляція здійснення зовнішньоторговельних операцій та оцінювання їх ефективності. Категорійний менеджмент підприємства торгівлі. Контроль за умовами постачання товарів, дотриманням технічних регламентів та гігієнічних нормативів. Управління бізнес-процесом транспортування товарів підприємства: організація доставки товарів. Аналіз та планування фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Бюджетування та фінансовий контролінг на підприємстві. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Маркетинг: підручник /А.О. Старостіна, В.А. Кравченко, О.Ю. Пригара, Л.О. Ярош-Дмитренко / за заг. ред. Старостіної А.О. – К. : «НВП «Інтерсервіс», 2018. – 216 с.
2. Власова, Н. О. Економіка торгівлі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Н. О. Власова, В. А. Гросул, Н.С та ін. Краснокутська – 2-ге вид., стер. – Харків : Світ Книг, 2019. – 473 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / Ю. Козак, О. Сукач, Д. Бурлаченко. – К.: ЦНЛ, 2020. – 268 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Процес вивчення дисципліни здійснюється на базі Навчально-наукового центру бізнес-симуляції КНТЕУ на основі віртуального підприємства роздрібною торгівлі – ТОВ «Гермес», що функціонує в режимі реального часу. Освоєння дисципліни передбачає проведення лабораторних занять у малих групах в підрозділах імітаційного підприємства, а саме у департаментах: Розвитку бізнесу, Персоналу, Закупівлі, Асортименту та якості, Маркетингу, Реклами та PR, Планування, Фінансового контролінгу, ЗЕД, Бухгалтерії, Логістики.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (ситуаційні завдання/кейси);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.21. Назва. ЕЛЕКТРОННА МИТНИЦЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2026/2027.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Калуга Н.В., доц., канд. хім наук, доц. каф. товарознавства та митної справи, Комаха В.О., ст..викл., канд. техн. наук, доц. каф. товарознавства та митної справи, заст. декана ФТМ.

Результати навчання. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок з питання використання інформаційних технологій, застосування новітніх процедур автоматизації процесів митного контролю та оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Митна справа», «Товарна номенклатура ЗЕД».

Зміст. Сучасні тенденції спрощення та гармонізації митних процедур. Міжнародні багатофункціональні комплексні системи «e-Customs». Нормативно-правові засади створення системи «Електронна митниця» та впровадження інформаційних технологій в митній справі. Єдина автоматизована інформаційна система Державної митної служби України (ЄАІС). Адаптація ЄАІС до європейської митної інформаційної системи - Нової комп'ютеризованої транзитної системи NCTS (New Customs Transit System).. Організаційно-правові засади електронного документообігу і використання електронних документів. Електронне декларування товарів. Впровадження механізму «єдиного вікна» при митному оформленні товарів. Використання інформаційних технологій при здійсненні попереднього документального контролю у пунктах пропуску. Застосування методів управління ризиками із використанням інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів. Використання електронних реєстрів при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

2. Про спрощення і гармонізацію митних правил і процедур / Міжнародна конвенція від 18.05.1973 року. – Режим доступу до ресурсу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

3. Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі: Стандарти Всесвітньої митної організації від 01.06.2005 р. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/976_003.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (інтерактивні форми проведення занять «Кейс-метод», «Робота в малих групах», «Мікрофон», «Брейн-ринг»; застосування програмного забезпечення QD Professional, MDOFFICE).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, письмове опитування, перевірка ситуаційних задач, індивідуального завдання);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.22. Назва. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. I – IV

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гамов В.Г., доц., зав. каф. фізичної культури та спорту; Короп М.Ю, доц., к.пед.н., доц. каф. фізичної культури та спорту; Бойко О.Г., доц. каф. фізичної культури та спорту, Чайченко Н.Л., доц. каф. фізичної культури та спорту; Клименко Г.В., канд. наук фіз. вих. і спорту, доц. каф. фізичної культури та спорту; Бузнік А.І., канд. наук фіз. вих. і спорту, доц. каф. фізичної культури та спорту.

Результати навчання. Фізична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами виконання тестів і нормативів оцінки рівня фізичної підготовленості, а також оцінки спортивно-технічної підготовленості в обраній системі фізичних вправ.

Предметом вивчення «Фізичного виховання» є фізичний розвиток, функціональне удосконалення організму, навчання основним життєво-важливим руховим навичкам, вмінням; якісна, динамічна характеристика рівня розвитку і реалізації можливостей людини, що забезпечує біологічний потенціал його життєдіяльності, необхідний для гармонійного розвитку. Для необхідності у збільшенні рухової діяльності студентів, та самореалізації у подальшій професійній діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Відсутні.

Зміст. Баскетбол, волейбол, футбол, настільний теніс, бадмінтон, фітнес, аеробіка, самбо, атлетична гімнастика, плавання, загально-фізична підготовка, фізична реабілітація.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм: Навчальний посібник / В. І. Наумчук. Тернопіль: Астон, 2014. 180 с.

2. Теорія і методика фізичного виховання: Підручник / Пер. з рос. Л. К.Кожевникової; за ред. Т.Ю.Круцевич. –К.: Олімпійська література, 2018 –Т.2. –368 с.

3. Баскетбол: навч. посіб. Т. А. Тучинська, Є. В. Руденко. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2017. 95с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Методи викладання згідно теорії та методики фізичного виховання.

Методи оцінювання.

- поточний контроль – нормативи для щорічного оцінювання рівня фізичної підготовленості населення України;

- підсумковий контроль – державні тести для щорічного оцінювання рівня фізичної підготовленості населення України; залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.23. Назва. БЕЗПЕКА ЖИТТЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Криворучко М.Ю., доц. канд. техн. наук, доц. каф.дизайну та інжинірингу.

Результати навчання. *Знання:* заходів і засобів формування безпеки життя людини; порядку оцінки ризиків; шкідливих та небезпечних факторів господарської діяльності суб'єктів митного контролю; змісту і вимог нормативно-правових документів з питань охорони праці; способів і засобів захисту працівників, споживачів і майна підприємств від небезпечних чинників аварій, катастроф, стихійних лих, великих пожеж і сучасної зброї масового ураження. *Вміння:* оцінювати ризики виникнення у навколишньому середовищі загроз особистій безпеці та безпеці оточуючих; самостійно приймати рішення щодо запобігання ризиків неприйняттого рівня; розробляти і впроваджувати систему заходів, спрямованих на постійне зниження ризиків, збереження здоров'я працівників, їхній гармонійний розвиток; надавати першу необхідну допомогу в екстремальних ситуаціях собі або іншим потерпілим.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Філософія»

Зміст. Основні терміни й визначення: безпека, ризик, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, шкідливі і небезпечні фактори, травма, професійні захворювання. Сутність поняття техногенної, соціальної та природної небезпеки. Класифікація надзвичайних ситуацій (НС) за причинами походження, територіальним поширенням і обсягами заподіяних або очікуваних збитків. Визначення потреб у колективному та індивідуальному захисті, зокрема у захисних спорудах, засобах індивідуального захисту. Норми забезпечення, порядок зберігання й видачі засобів індивідуального захисту на об'єктах господарювання. Поняття про першу домедичну допомогу, невідкладні стани, принципи надання допомоги при невідкладних станах людини, алгоритм проведення. Нормативно-правові акти з цивільного захисту, пожежної безпеки, охорони праці. Відповідальність за порушення законодавства та нормативних актів про охорону праці. Звітність підприємств про стан охорони праці. Рамкові директиви ЄС і конвенції МОП. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків виробничого та невиробничого характеру. Гігієнічні нормативи. Принципи гігієнічного нормування. Забезпечення електробезпеки. Захист від статичної та атмосферної електрики. Профілактика електротравматизму. Аналіз умов праці за показниками трудового процесу. Вплив важкості праці на працездатність людини і продуктивність праці. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Категорії виробничих та складських приміщень за вибуховою та пожежною небезпекою. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів. Протипожежні перешкоди. Способи гасіння пожеж. Вогнегасні речовини. Стационарні засоби гасіння пожежі. Первинні засоби гасіння пожежі. Алгоритм дій посадових осіб підприємств у разі пожежі. Обов'язки та відповідальність.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. – [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / [В. В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с.
3. Михайлюк С. М. Вплив на безпеку життєдіяльності людини техногенних надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] / С. М.

Михайлюк // Комп'ютерні технології друкарства. – 2019. – № 1. – С. 116–124. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ktd_2019_1_13.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття

Методи оцінювання.

Критерії оцінювання здійснюються за шкалою ECTS.

- поточний контроль – тестування, контрольні роботи;
- підсумковий контроль – екзамен письмовий.

Мова навчання та викладання та викладання. Українська.

4.24. Назва. ВИЩА ТА ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Денисенко В.І., доц., канд. фіз.-мат. наук, доц. каф. вищої та прикладної математики.

Результати навчання. Формування системи знань з вищої та прикладної математики.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Математика» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Матриці й операції над ними. Визначники, їх властивості. Системи лінійних рівнянь. Застосування методів лінійної алгебри у задачах економіки. Границі числових послідовностей та функцій. Функції однієї та багатьох змінних. Деякі функціональні залежності, що використовуються в економіці. Диференціальне числення функції однієї змінної. Застосування похідних в економічних розрахунках. Приклади застосування функцій багатьох змінних в задачах економіки. Основні поняття теорії ймовірностей. Задачі лінійного програмування та їх розв'язування.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Математика для економістів. Збірник задач: навч. посіб. / Білоусова С.В., Борисейко В.О., Гладка Ю.А. та інші. – К.: КНТЕУ, 2015. – 504 с.

2. Вища та прикладна математика в економічних прикладах та задачах. Частина I : навчальний посібник / О.К. Щетініна, Т.В. Ковальчук, Ю.А. Гладка, С.В. Білоусова, О.В. Вертелева, С.Л. Блаженко // Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 244 с.

3. Вища та прикладна математика в економічних прикладах та задачах. Частина 2: навчальний посібник/ Щетініна О.К., Білоусова С.В., Ковальчук Т.В. та ін. // Київ: КНТЕУ. – 2019. – 360с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання: Лекції, практичні заняття, індивідуальна самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - (контрольні роботи, опитування, перевірка домашніх завдань);

- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання.Українська.

4.25. Назва. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2024/2025.

Семестр. III-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Букатова Д.М., канд. юрид. наук, ст. викл. каф. міжнародного, цивільного та комерційного права

Результати навчання. Студенти повинні знати: поняття, предмет, метод, джерела господарського права та його місце у системі права України; сутність господарської діяльності; правовий статус суб'єктів господарювання; загальні положення державного регулювання господарської діяльності; сутність правових категорій господарського права; основи правового регулювання окремих сфер та галузей господарської діяльності; зміст господарсько-договірних та зобов'язальних відносин; особливості застосування господарсько-правової відповідальності. Студенти повинні вміти: вільно користуватися нормативним матеріалом з теми дисципліни та застосовувати його у конкретних ситуаціях; аналізувати та застосовувати норми господарського права; правильно тлумачити юридичні факти господарського права та застосовувати на практиці отримані знання; розв'язувати теоретичні та практичні завдання з господарського права; використовувати знання з господарського права як підґрунтя для набуття досвіду в сфері господарської діяльності; застосовувати зразки господарських документів у практичній діяльності для вирішення правових питань; аналізувати конкретні випадки з практики застосування господарського законодавства і змодельованих ситуацій; шукати, відбирати, аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти для вирішення конкретних питань юридичного характеру у своїй професійній практичній діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни.
«Правознавство».

Зміст. Теоретичні основи господарського права. Суб'єкти господарювання. Правовий режим майна в господарському обігу. Правові засоби державного регулювання економіки. Відповідальність в господарському праві. Господарські зобов'язання. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності. Особливості правового регулювання комерційного посередництва у сфері господарювання. Особливості правового регулювання перевезення вантажів. Особливості правового регулювання капітального будівництва. Особливості правового регулювання інноваційної діяльності. Особливості правового регулювання фінансової діяльності. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземних інвестицій. Правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон та спеціальний режим господарювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.

2. Господарське право [Текст] : підручник для вищ. навч. закл. / за ред. О.П. Подцерковного. 3-тє вид., допов. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 612 с.

3. Резнікова В., Щербина В.С. Господарське право (загальна частина) підручник . К.: Ліра -К, 2021. 448с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові, тематичні, проблемні, лекції-конференції, лекції-дискусії), практичні заняття (тренінги, презентації, дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій, кейс-стаді).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (усне/ письмове опитування, тестування тощо);

– підсумковий контроль: екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.26. Назва. ДИПЛОМАТИЧНИЙ ТА ДІЛОВИЙ ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2024/2025;2025/2026;2026/2027

Семестр. IV - VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Радченко С.Г. доц. доц. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Ознайомлення з основними поняттями дипломатичного протоколу, етикету і церемоніалу, а також сукупністю специфічних норм, правил і умовностей здійснення дипломатичних взаємодій між офіційними представниками держав і міжнародних організацій та в міжнародній підприємницькій діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Дипломатична та консульська служба».

Зміст. Дипломатичний протокол та етикет як засіб реалізації міжнародної діяльності; основні норми і традиції дипломатичного протоколу в діяльності дипломатичних представників; міжнародна ввічливість держав; протокольні аспекти проведення заходів; методи і засоби дипломатичної комунікації; дипломатичні прийоми; діловий етикет як складова іміджу дипломата як держслужбовця; правила поведінки поза службою; дипломатичний протокол та національні особливості етикету країн світу.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Комунікація і культура в глобальному світі: навч. посіб./Є. Бистрицький, С. Пролєєв, Р. Зимовець. – Київ: Дух і Літера, 2020. – 416 с.
2. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підруч. / О.П. Сагайдак. – 2-ге вид., випр. – Київ: Знання, 2019. - 382 с.
3. Чекаленко Л.Д. Діловий протокол та етикет: історія та сучасність: навч пос./ Л.Д. Чекаленко. К.:LAT&K, 2019. – 78 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (проекти, опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.27. Назва. ЕТИКА БІЗНЕСУ

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. II.

Лектор, науковий ступінь, посада. Радченко С.Г., доц., доц. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Оволодіння знаннями етичних норм професійної діяльності та навичками їх використання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Психологія», «Менеджмент», «Маркетинг».

Зміст. Етика бізнесу як навчальна дисципліна. Інтегрування ділової етики в сучасне бізнес-середовище. Корпоративне управління як засіб етичного регулювання взаємовідносин в колективі. Етичні основи ділових відносин у бізнесі. Діловий етикет як засіб організації професійної взаємодії. Стиль і манери ділової людини. Етичні стандарти організації і проведення ділових комунікативних заходів. Етика у міжнародних ділових стосунках.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Радченко С. Г. Етика бізнесу. Навч. посіб. / С. Г. Радченко. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: КНТЕУ. 2014. – 396 с.
2. Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. Для студ. ВНЗ/ В.П.Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: ЦУЛ, 2019. – 252 с.
3. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посіб./О.В. Кубрак. – Київ: Університетська книга, 2019. – 222 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням кейсів, інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, тестування, захист індивідуальних проектів);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.28. Назва. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гамова І. В., к.е.н., доц. каф. журналістики та реклами.

Результати навчання. Формування у студентів спеціальних теоретичних знань та практичних навичок щодо методики, технології та організації інформаційної політики держави, проблем протидії інформаційним загрозам.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи реклами», «Основи зв'язків із громадськістю», «Масові комунікації».

Зміст. Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України. Інформаційні війни у сучасному світі. Інформаційні війни в політичних кампаніях. Інформаційна асиметрія та формування інформаційного простору. Інструменти впливу в інформаційному просторі. Методи боротьби в інформаційному просторі. Інструменти протидії в інформаційному просторі. Методи реструктуризації інформаційного простору. Спіндоктор. Засоби інформаційного впливу на людину. Образ ворога в інформаційній війні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Гамова І.В. Інформаційні війни: підручник. Київ: Держ. торг.– екон. ун-т, 2022. 184 с.
2. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро: ЛПРА, 2017. 133 с.
3. Золотухін Д. Ю. Біла книга спеціальних інформаційних операцій проти України 2014 – 2018. К., 2018. 384 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова / тематична); практичні заняття (презентація / метод кейс-стаді).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне / письмове опитування, перевірка підготовленого есе / презентації / розрахунково-графічні роботи / задачі / ситуаційні завдання);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.29. Назва. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. I.

Лектор, науковий ступінь, посада – Литвин Н.М., доц. канд. іст. наук., доц.каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування (з позиції історичного досвіду) розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, історично науково обґрунтованої свідомості

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України» рівня повної загальної середньої освіти

Зміст. Вступ. Давня історія України. Київська та Галицько-Волинська Русь. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та

Речі Посполитої. Козацька доба в історії українського народу. Гетьманщина. Українські землі під владою Російської імперії. Українські землі в складі Австро-Угорської імперії. Україна у Першій світовій війні. Українська революція 1917 р. і діяльність Центральної Ради. Національно-визвольні сили 1918 – 1920-х рр. Гетьманат П. Скоропадського та Директорія Україна в умовах становлення радянської влади. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.). Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 – початку 1950-х років Лібералізація політичного життя та економічні перетворення в Україні 1950-1970-х роках. Україна у період загострення кризи радянської системи. Відродження Незалежності України. Україна на етапі розбудови незалежності (1994-2004 рр.). Україна на початку XXI ст. Україна в світових процесах

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.] – Черкаси, 2016. – 644 с.
2. Вортман Д., Гордієнко Я., Майоров М. – TERRA UCRAINICA. Історичний атлас України і сусідніх земель. Від кімерійців до сьогодення./ Д. Вортман, Я. Гордієнко, М. Майоров – Х., 2018. – 348 с.
3. Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014)./ Ю. В. Мацієвський – Чернівці: Книги – XXI, 2017. – 552 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи та критерії оцінювання.

- поточний (комп'ютерне тестування, опитування);
- підсумковий (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.30. Назва. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II – III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кизименко І.О. доц., кан. істор. наук., доц. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про закономірності національного історико-культурного процесу, про основні досягнення вітчизняної культури, засвоєння загальнолюдських та національних культурних цінностей, збагачення духовного світу, формування моральних і естетичних потреб та здатності зберігати і охороняти культурні здобутки України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Витоки української культури. Культура Київської Русі (IX – XIV ст.). Високе середньовіччя у розвитку української культури (XIV – перша пол. XVII ст.). Розвиток романського стилю, Готики та Ренесансу в українській культурі. Українська культура доби бароко (друга пол. XVII – XVIII ст.). Культурні процеси доби становлення української модерної нації (XIX ст.). Романтична та реалістична традиції та їх особливості в українській культурі. Модерні культурні явища (1890-1921 рр.). Український авангард. Культуротворчі процеси в Україні (1922-1991 рр.). Культурні трансформації в незалежній Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Історія української культури. Хрестоматія. / Латигіна Н.А., Губицький Л.В., Литвин Н.М. К., КНТЕУ, 2018.- 315 с.

2. Галіченко М.В., Поліщук І.Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник для студентів. Херсон: Поліграф, 2016. 85 с

3. Костюк М. В. Гарбар О. П. Історія та культура України : навч. посіб. / М. В. Костюк, О. П. Гарбар. — Умань : Візаві, 2019. — 284 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням новітніх інтерактивних засобів, круглі столи, конкурси, творчі вечори, олімпіади.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (усне опитування, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.31. Назва. КАТЕГОРІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2026/2027.

Семестр. VII-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Микитенко Н. В., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту; Білявська Ю. В., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління товарними категоріями на підприємствах торгівлі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Маркетинг», «Економіка і фінанси підприємства», «Логістика», «Товарознавство», «Організація торгівлі».

Зміст. Концептуальні засади категорійного менеджменту. Категорійний менеджмент як сучасний підхід до управління товарним асортиментом. Сутність товарної категорії як об'єкту управління. Розподіл асортименту товарів на категорії. Поняття про цикл руху товарної категорії. Відмінності традиційної системи закупівель від управління асортиментом за товарними категоріями. Особливості категорійного менеджменту для постачальника і споживача. Формування категорійного менеджменту на підприємстві оптової і роздрібною торгівлі. Основні етапи переходу підприємства на систему категорійного менеджменту. Посада категорійного менеджера: функції, обов'язки, вимоги до кваліфікації, ключові показники роботи.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Жданова Т. С. Категорійний менеджмент : підручник. Київ : АЛТІ. 2017. 238 с.
2. Окландер М. А., Кірносова М. В. Маркетингова товарна політика: навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 248 с.
3. O'Brien J. Category Management in Purchasing. A Strategic Approach to Maximize Business Profitability, 3th ed. – McGraw-Hill Contemporary, 2015.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: проблемні лекції, презентації, розв'язання розрахунково-аналітичних задач, кейс-стаді, бізнес-гра, бізнес-симуляції, бізнес-батл, початковий тренінг, виїзні заняття, самостійна робота студентів.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, перевірка індивідуальних завдань, розрахунково-аналітичних задач, ситуаційних вправ, захист індивідуальних та групових проектів);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.32. Назва. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025; 2025/2026; 2026/2027

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кравченко А.А., проф., д-р. філос. наук, зав. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Розуміння значення національного культурного надбання слугує вагомим підґрунтям для формування національної свідомості майбутніх спеціалістів, становлення патріотично налаштованих громадян держави.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія українського суспільства».

Зміст. Культурна спадщина України: зміст, засади та принципи збереження. Археологічні пам'ятки культурної спадщини України. Церковно-монастирська спадщина України. Фортеці та замки України. Міста та історико-архітектурна спадщина України. Природна та етнокультурна спадщина України. Визначні пам'ятні місця та меморіали України. Музеї та колекції України.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. – Харків: ХНУВС, 2017. – 108 с.

2. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України»: монографія / Кот С.І. (відповідальний редактор), Денисенко Г.Г., Івакін Г.Ю., Катаргіна Т.І., Ковпаненко Н.Г., Скрипник П.І., Тимофієнко В.І., Титова О.М., Федорова Л.Д. — К.: Інститут історії України, 2018. – 486 с.

3. Культурна спадщина: посібник / П. В. Вербицька, І. І. Гнідик, О. М. Годованська, Ю. М. Курдина, А. З. Салюк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. - 148 с

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.33. Назва. ЛОГІКА

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II-III

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гудков С.О, доц. канд. філософ. наук, проф., каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування і вдосконалення логічної культури мислення студентів, розвиток у них абстрактного і критичного мислення, формування логічного мислення як засобу пізнання навколишнього світу та самого себе, регулювання інтелектуальної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Логіка як наука та її значення. Поняття як форма мислення. Судження та відношення між ними. Запитання і відповіді. Закони формальної логіки. Умовивід. Логіка наукового пізнання. Логічні основи доведення та спростування.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Логіка: Навчальний посібник / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І. С. Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. – 370 с.
2. Логіка: підручник. – 2-ге вид., виправлене / А. Є. Конверський. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. – 391 с.
3. Лебедев В. О., Павлов В. І. Логіка: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 146 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (проекти, опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.34. Назва. МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО ТА ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мокроусова О.Р., проф., д-р техн. наук, проф. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. *Знати:* сучасний асортимент сировини і матеріалів, що використовуються у виробництві товарів; будову, структуру та властивості матеріалів; типи виробництва, їх ознаки, переваги та недоліки; види сировини для виробництва продовольчих і непродовольчих товарів та методів їх підготовки до переробки; складові виробничого та технологічного процесів, етапи розробки

технологічного процесу та технологічної підготовки виробництва; принципи інтенсифікації технологічних процесів, перспективи їх розвитку та вдосконалення; головні стадії технологічних процесів виробництва харчових продуктів та непродовольчих товарів;

Вміти: характеризувати вплив сировини та матеріалів на споживні властивості товарів; визначати властивості сировини та матеріалів, що використовуються у виробництві товарів; характеризувати сировину, обладнання та операції технологічного процесу виготовлення різних груп харчових продуктів та непродовольчих товарів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фізичні методи дослідження», «Хімія», «Мікробіологія».

Зміст. Матеріалознавство як наука. Закономірності формування структури матеріалів. Формування будови та властивостей матеріалів. Фізичні та хімічні властивості матеріалів. Матеріали, які використовуються для виготовлення непродовольчих товарів. Конструкційні та функціональні матеріали. Основи технології. Сировинна база виробництва. Складові технологічних процесів. Хіміко-технологічні процеси у виробництві непродовольчих товарів. Міжгалузеві технологічні процеси. Порошкова металургія. Основні технологічні процеси в мікроелектроніці. Корозія. Захист від корозії та старіння. Харчові технології. Актуальні і перспективні проблеми технологій у харчовій промисловості.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Захаренко В.О. Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2016. 251 с.
2. Мережко Н.В., Зіміна Н.К., Сіренко С.О. Матеріалознавство і технологія матеріалів: підручник. Київ : КНТЕУ, 2010. 352 с.
3. Домарецький В.А., Шиян П.Л. та ін. Загальні технології харчових виробництв: навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2010. 814 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

- лекції (тематичні);
- практичні заняття (дослідження структури та властивостей матеріалів, презентація).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, опитування, перевірка підготовленої презентації);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.35. Назва. МЕНЕДЖМЕНТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2026/2027.

Семестр. VII-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бай С.І., проф., докт. екон. наук., зав. каф. менеджменту; Безус А. М., доц., канд. техн. наук, доц. каф. менеджменту; Беляєва Н. С., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту; Силкіна Ю. О., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту; Сичова Н. В., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту; Хмурова В. В., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації та прийняття адекватних управлінських рішень.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теорія організації», «Психологія».

Зміст. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Організація як об'єкт управління. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Функції менеджменту та процес управління. Планування як загальна функція менеджменту. Організування як загальна функція менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Контролювання як загальна функція менеджменту. Регулювання як загальна функція менеджменту. Методи менеджменту. Управлінські рішення. Інформація та комунікації в менеджменті. Керівництво та лідерство. Організація праці менеджера. Відповідальність та етика в менеджменті. Культура організації та менеджменту. Результативність та ефективність менеджменту.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Менеджмент : навч. посіб. [Н. С. Краснокутська та ін.]. Харків. Друкарня Мадрид. 2019. 230 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40291/5/Book_2019_Krasnokutska_Menedzhment.pdf
2. Осовська, Г.В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-те вид., переробл. і допов. Київ . Кондор, 2018. 562 с.
3. Шкільняк М.М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017 р. 252 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31710/1/Менеджмент%20Шкільняк.pdf>

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та інноваційних методів викладання: лекції

(оглядові, тематичні, проблемні); практичні заняття (презентації, дискусії, робота в малих групах, кейс-стаді, рольові та ділові ігри, практичні вправи та виїзні заняття).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, перевірка індивідуальних завдань, ситуаційних вправ, аналітично-розрахункових та творчих задач, захист індивідуальних та групових проектів);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.36. Назва. МИТНО-ПОСЕРЕДНИЦЬКІ ПОСЛУГИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Калуга Н.В., канд. хім наук, доц. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Дати майбутнім фахівцям достатні знання про основні терміни у галузі митно-посередницьких послуг; нормативно-правові засади провадження митно – посередницької діяльності в Україні, особливості функціонування інституту уповноваженого економічного оператора, порядок здійснення діяльності митного брокера, порядок відкриття, функціонування та ліквідації магазинів безмитної торгівлі, митних складів та складів тимчасового зберігання, правові основи створення та діяльності вільних митних зон та вантажних митних комплексів. Набуття навичок щодо заповнення МД відповідно до різних митних режимів та користування програмним забезпеченням для здійснення зовнішньоекономічної діяльності (QD Professional та ін.).

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Митна справа», «Товарна номенклатура ЗЕД».

Зміст. Види посередницької діяльності в митній справі та їх сутність. Завдання та функції митних посередників. Види митно-посередницьких послуг. Здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств. Види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами. Дозволи, що надаються підприємствам для здійснення митно-посередницької діяльності. Реєстри митних посередників. Порядок здійснення митної брокерської діяльності. Порядок функціонування магазину безмитної торгівлі. Експлуатація та функціонування митних складів, складів тимчасового зберігання, вільної митної зони, вантажного митного комплексу. Партнерство «митниця – бізнес» та сучасні міжнародні

тенденції запровадження інституту уповноваженого економічного оператора.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

2. Про затвердження Порядку застосування спеціальних спрощень, що надаються уповноваженому економічному оператору / Постанова КМУ від 21 травня 2012 № 447. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/447-2012-%D0%BF>.

3. Про діяльність митних брокерів: Наказ Міністерства фінансів України від 04.08.2015 № 693. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1036-15>.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

– лекції (тематичні, проблемні);

– практичні заняття (інтерактивні форми проведення занять «Кейс-метод», «Робота в малих групах», «Мікрофон», «Брейн-ринг»; заповнення митних декларацій із застосування програмного забезпечення QD Professional, MDOFFICE).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, письмове опитування, перевірка заповнення митної документації, ситуаційних задач, індивідуального завдання);

– підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.37. Назва. НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ В СВІТОВІЙ ГЕОПОЛІТИЦІ ТА ГЕОЕКОНОМІЦІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2026/2027

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., докт. істор. наук, проф. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Навчальна дисципліна «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці» спрямована на формування цілісного уявлення студентів про національні інтереси держав у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму; механізмів реалізації геополітичних та геоекономічних інтересів; основних термінів, які вживаються при аналізі геополітичних та геоекономічних інтересів у світовій політиці.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теорія міжнародних відносин», «Політична конфліктологія та теорія переговорів».

Зміст. Основні наукові геополітичні категорії і поняття. Геополітичне положення країни: сутність, властивості, значення. Історіографія до дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці». Концептуальні засади формування геополітичних інтересів держав. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці України. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах близькосхідних держав. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки, США і Канади. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр.наукові праці. – К.: НІСД, 2016. – 528 с.
2. Вплив глобальних фінансів на валютно-фінансову систему України. Посібник. / За редакцією д-ра екон.наук Т.П.Богдан. – К., 2017. – 356 с.
3. Економічна безпека держави в контексті національних інтересів: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 174 с

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій. Написання і захист курсової роботи з дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці»

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль (курсова робота, екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.38. Назва. ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II-III

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Разіцький В.Й., доц., канд. іст. наук, доц. каф. філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування у студентів системного, цілісного уявлення про основні закони ораторського мистецтва як науки, спрямованої на розвиток інтелекту, та культури мовлення майбутнього фахівця.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Теорія мовлення - методологічна основа ораторського мистецтва. Красномовство. Основи ораторської майстерності. Оратор і аудиторія. Основні правила та вимоги підготовки оратора до публічного виступу. Основи техніки мовлення. Фігури мовлення в ораторському мистецтві.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1.Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: навч. підручник / Р.С. Кацавець. – К., Алерта, 2018. – 216 с.

2. Колотілова Н.А. Риторика. Навчальний посібник / Н.А. Колотілова. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 146 с.

3. Олійник О. Риторика : навч. посіб. для студ. вузів. / О. Олійник. – К.: Кондор, 2019. – 170 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.39. Назва. ОСНОВИ КІБЕРБЕЗПЕКИ

Тип. За вибором

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-III

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Костюк Ю. В. ст. вик. каф. інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки.

Результати навчання. Формування теоретичних знань та практичних навичок з питань правильного поводження з інформацією у кіберсфері, а також формування навичок безпечної роботи із засобами комп'ютерної техніки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Інформаційні технології в професійній діяльності».

Зміст. Кіберпростір і кібербезпека – головні ознаки нової інформаційної цивілізації. Національна система кібербезпеки України. Сутність та основні процедури керування кібербезпекою. Кібератаки, загрози та їх властивості. Характеристика сучасних кібератак. Дезінформація як елемент кібератак. Сценарії розвитку та методи протидії. Комп'ютерна вірусологія. Соціальна інженерія. Соціотехнічна безпека: проблемні аспекти. Безпека спілкування в кіберпросторі. Особливості економічної діяльності суб'єктів господарювання в кіберпросторі. Безпека цифрового простору суб'єктів господарювання. Безпека Інтернету-речей. Системи захисту інформації на проникнення. Основні методи забезпечення кібербезпеки суб'єкта господарювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Даник Ю.Г. Основи кібербезпеки та кібероборони: підручник / Ю.Г. Даник, П.П. Воробієнко, В.М. Чернега. – [Видання друге, перероб. та доп.]. – Одеса.: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2019. – 320 с. ISBN 978-617-582-069-8

2. Бурячок В.Л. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект: підручник / [В. Л. Бурячок, В. Б. Толубко, В. О. Хорошко, С. В. Толюпа]; за заг. ред. д-ра техн. наук, професора В. Б. Толубка. – К.: ДУТ, 2015. – 288 с.

3. Безпека інформаційних систем: навч. посіб. / В. І. Пашорін, Ю. В. Костюк. – Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. – 376 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематична, проблемна); лабораторні заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій (традиційні, дискусія, моделювання ситуацій); самостійна робота; консультації.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування);
– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.40. Назва. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. I-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мережко Н.В., проф., д-р техн. наук, зав. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування знань щодо організаційно-методичних принципів і порядку проведення робіт з оцінки відповідності, її правових аспектів, порядку декларування відповідності, досвіду оцінки відповідності різних країн світу. Навички та вміння щодо проведення заходів із оцінки відповідності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Торговельне підприємництво», «Стандартизація, метрологія та управління якістю», «Товарознавство».

Зміст. Оцінка відповідності в системі технічного регулювання. Міжнародні та європейські організації у сфері оцінки відповідності. Законодавчо-нормативна база та організаційно-методичні принципи оцінки відповідності. Оцінка відповідності на міжнародному та європейському рівні.

Предметна сфера оцінки відповідності. Процедури оцінки відповідності. Завдання та функції учасників процедури оцінки відповідності, їх правова взаємодія. Оцінка відповідності першою, другою та третьою стороною. Відповідальність в системі оцінки відповідності. Оцінка відповідності як спосіб запобігання надходженню на ринок України неякісних та небезпечних для здоров'я людини товарів.

Методи оцінки відповідності: випробування, інспектування, декларування та добровільна сертифікація. Модулі оцінки відповідності, їх зміст та принципи використання. Критерії вибору модулів оцінки відповідності.

Процедура добровільної сертифікації продукції. Екологічна сертифікація та сертифікація систем управління якістю: сутність, принципи, процедура та механізм реалізації. Сертифікація систем управління безпечністю: модель аналізу ризиків і критичних контрольних точок при сертифікації харчових виробництв за системою НАССР.

Сутність, принципи та завдання акредитації. Законодавчо-нормативне забезпечення, порядок та процедура акредитації в Україні. Національне агентство з акредитації: принципи та напрямки діяльності. Специфіка та концептуальні підходи до акредитації в міжнародному контексті.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України № 124-VIII від 15.01.2015 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.

2. Основи технічного регулювання: підручник / Е.В. Білецький, О.Т. Дорошин, Н.В. Притульська та ін. – 2-ге вид., зі змін. та допов. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 620 с.

3. Величко О.М. Основи технічного регулювання та оцінка відповідності: підручник / О.М. Величко, Л.В. Коломієць, Т.Б. Гордієнко. – Одеса: ВМВ, 2013. – 394 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (опрацювання ситуаційних вправ, дискусії, робота з документацією).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, перевірка виконаних ситуаційних завдань);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.41. Назва. ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2024/2025.

Семестр. III-IV.

Лектор, науковий ступінь, посада. Кабенюк Ю.В., доц. канд. юрид. наук, доц. каф. міжнародного, цивільного та комерційного права.

Результати навчання. Формування у здобувачів знань про основи і правове регулювання підприємницької діяльності, захист прав та інтересів суб'єктів підприємництва. Набуття навичок щодо пошуку, опрацювання та аналізу нормативно-правових актів у сфері підприємництва, вмінні їх застосовувати у конкретних практичних ситуаціях, розробки документів правового характеру, які використовуються у підприємницькій діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Правові основи здійснення підприємницької діяльності. Поняття і види підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємництва. Легалізація підприємництва. Корпоративні права та обов'язки. Корпоративні правовідносини. Правовий режим майна суб'єктів підприємництва. Припинення суб'єктів підприємництва. Відновлення платоспроможності і банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності. Правове регулювання ціноутворення. Захист прав та

інтересів підприємців в Україні. Захист економічної конкуренції. Зовнішньоекономічна діяльність. Господарські зобов'язання і договори у підприємстві. Відповідальність у сфері підприємництва.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Підприємницьке право України. Навч. посібник. /Ю.В. Корнєєв. - К.: Центр учбової літератури, 2019. 120 с.
2. Вінник, О. М. Господарське право: курс лекцій: (загальна частина) / О. М. Вінник. Київ : Ліра-К, 2020. 239 с.
3. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (оглядові, тематичні, лекції-дискусії);
- практичні заняття (презентації, дискусії, робота у малих групах, моделювання ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне/письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання. Українська.

4.42. Назва. ПОЛІТОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусєва Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: об'єкт, предмет і методи політичної науки; історичні аспекти розвитку політології; сутність New Public Management і Good Governance; роль і функції держави в політичній системі суспільства; політичні феномени і політичні цінності; базові політичні ідеології сучасності; основні політичні партії, громадські організації і рухи; новий порядок світового устрою.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Політика як сфера суспільного життя. Історія становлення та розвитку світової політичної думки. Політична влада та механізм її функціонування в суспільстві. Політична еліта і політичне лідерство. Політична система суспільства і політичний режим. Демократія як «ідеальна» модель світового суспільного устрою. Держава як універсальна форма організації суспільства. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Політичні партії, громадсько-політичні організації та рухи як суб'єкти політики. Партійні системи. Лобізм як соціально-політичне явище. Політична культура і політична соціалізація. Політична ідеологія. Політичні процеси в сучасних державах. Політичний маркетинг і політичний менеджмент. Політична глобалістика і міжнародна політика.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С.С. Загальна теорія політики: навчальний посібник / МОН України, Рівненський державний гуманітарний університет. – Київ: Кондор, 2017. – 226 с.
2. Дей М.О., Ткач О.І. Політологія у схемах, таблицях та визначеннях: навчальний посібник / МОН України: Національна академія наук України, Київський ун. - т права. – К.: Ліра, 2017. – 172 с.
3. Політологія: наука про політику: підручник для студ. вищ. навч. закл. / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 840 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування, письмові контрольні роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.43. Назва. ПСИХОЛОГІЯ

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027

Семестр. II-VII

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Капосльоз Г.В., с.н.с., канд.психол.наук, доцент кафедри психології, Овдієнко І. М., канд. психол. наук, доцент кафедри психології; Євченко І. М., канд. психол. наук, доцент кафедри психології

Результати навчання. В результаті навчання студент повинен оволодіти знанням: природи психіки, принципів, методів, галузей сучасної психології; поняття та категорії психологічної науки і

практики, проблеми та завдання психології на сучасному етапі; основних закономірностей функціонування та властивостей нижчих та вищих психічних пізнавальних процесів

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Біологія».

Зміст. Основні поняття та категорії психологічної науки і практики. Когнітивна сфера особистості – нижчі психічні пізнавальні процеси. Психічні утворення, властивості та емоційно - вольова сфера особистості. Психологічна характеристика темпераменту та характеру. Особистість в соціальній сфері. Психологія особистості та соціальнопсихологічні феномени особистості в групі. Вікові особливості формування самосвідомості. Психологія професійної діяльності. Психологічні умови сімейного благополуччя. Психологічні умови психічного і фізичного здоров'я

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 382 с.
2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методика: навчальний посібник / за заг. ред. М.С. Корольчука. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2015. 320 с.
3. Савчин М. В. Загальна психологія : підручник. Вид. 3-тє, стереотип. Київ, ВЦ «Академія», 2020. 344 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (оглядова/тематична/проблемна);
- практичні (тренінг /презентація/дискусія/комунікативний метод /модерація/«мозковий штурм»/ тренажерні завдання/метод кейс-стаді/робота в малих групах та ін.)

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування з використанням комп'ютерної техніки, письмові контрольні роботи, індивідуальне навчально-дослідне завдання, курсова робота);
- підсумковий контроль (екзамен письмовий)

Мова навчання та викладання. Українська

4.44. Назва. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025.

Семестр. II-III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., докт. істор. наук, проф. кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство» у студентів повинно бути сформовано розуміння закономірностей формування та функціонування раних, етнічних, світових релігій у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму; механізмів права на свободу совісті; основних термінів, які вживаються при аналізі релігійної поведінки людини і спільноти.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Історія українського суспільства», «Філософія».

Зміст. Предмет, об'єкт та завдання дисципліни «Релігієзнавство». Релігієзнавство як вчення про релігію. Взаємозв'язок теологічного і філософського підходів до вивчення релігії. Основні теорії походження релігії. Джерела архаїчної релігійності. Особливості первісних релігійних поглядів. Характерні риси язичницької релігії у різних народів світу. Особливості давньослов'янського язичництва. Історичні передумови виникнення християнства. Ідейні джерела християнського віровчення. Православ'я як різновид християнства. Історія виникнення та становлення православ'я. Католицизм – один із основних напрямків християнства. Основні етапи історії католицизму в Європі. Історія виникнення та становлення інституту папства. Втілення ідеї відновлення християнської єдності. Місце і роль унії у пробудженні національної свідомості українців. Історичні умови виникнення протестантизму. Період Реформації. Зародження буддизму, історія та географія його розповсюдження. Витоки українського православ'я. Прийняття християнства та перетворення його в державну релігію князем Володимиром. Біблія як священна книга. Історія виникнення та структура Старого Заповіту.

Рекомендовані джерела та інші ресурси/засоби.

1. Бремер Т. Церква та імперія. Нарис історії російського православ'я: монографія. Т. Бремер. – К.: Дух і Літера, 2018. – 264 с.
2. Говорун К. Мета-еклезіологія. Хроніки самоусвідомлення Церкви. Наукове видання. / К. Говорун. – К.: Дух і Літера, 2018. – 328 с.
3. Релігієзнавство : підручник / Євген Анатолійович Харьковщенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; ред. Н. В. Казанцева. – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2019. – 479 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання

– поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.45. Назва. СВІТОВА КУЛЬТУРА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II – III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кизименко І.О., доцент, к.і.н., доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про світовий культурний процес, засвоєння загальнолюдських культурних цінностей, формування її моральних і естетичних потреб.

Обов’язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Виникнення культури та мистецтва в первісному суспільстві. Культура і мистецтво Стародавнього Світу. Антична культура та мистецтво. Арабська культура та мистецтво. Середньовічна культура. Культура та мистецтво доби Відродження. Західноєвропейська культура та мистецтво XVII-XVIII ст. Західноєвропейська культура та мистецтво XIX ст. Провідні тенденції та особливості розвитку культури XX – початку XXI століття.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Анатолій Конверський. Культурологія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ. Наукова думка. 2018. 864 с.

2. Культурологія: підручник / Семен Абрамович, Марія Чікарькова. – Видання 3-тє, переробл. та доповн. Київ: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 452 с.

3. Козир Є.В. Культурологія. Навчальний посібник. Київ. Всеукраїнское спеціалізоване видавництво «Медицина». 2017. - 352 с

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.46. Назва. СЕНСОРНИЙ АНАЛІЗ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Сидоренко О.В., проф., д-р техн. наук, в.о. зав.. каф. товарознавства, управління безпечністю та якістю.

Результати навчання. Здатність застосовувати знання щодо методології та методів сенсорного аналізу в митних цілях, особливості проведення сенсорної оцінки окремих груп товарів при перетині через митний кордон України та в процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. "Економічна інформатика", "Хімія", «Філософія».

Зміст. Сенсорний аналіз та його значення під час оцінки споживчих властивостей товарів в митних цілях та в процесі зовнішньоекономічної діяльності, визначення споживацьких переваг та формування ринку.

Характеристика факторів, що впливають на сприйнятливність органів відчуття: сила подразника, адаптація і фізіологічна втома, тренування та вплив умов життя, одночасна дія різноманітних імпульсів, ступінь уваги та осмислення, бажаність відчуттів.

Психологічні помилки, що впливають на об'єктивність сенсорної оцінки. Особливості проведення сенсорних досліджень різних груп споживчих товарів в митних цілях та в процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Критерії вибору методів сенсорного аналізу. Класифікація методів в залежності від завдань досліджень.

Споживацькі методи сенсорного аналізу: методи парних і двопарних порівнянь, трикутних порівнянь, двох еталонів, шкал бажаності(гедонічних).

Доцільність застосування певного методу органолептичного аналізу в митних цілях та в процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Порівняльний аналіз методів сенсорного аналізу щодо складності їх проведення та вірогідності результатів оцінки.

Аналітичні методи сенсорного аналізу: методи розбавлення, розстановки, профілювання, балової оцінки якості тощо

Принципи балової оцінки якості споживчих товарів, типи балових шкал. Принципи профільного методу оцінки якості споживчих товарів. Особливості застосування профільного методу оцінки якості.

Характеристики та методи, які використовують для оцінки компетентності експертів. Методи та критерії оцінки вірогідності експертної оцінки.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Сидоренко О.В. Теоретичні основи товарознавства. Сенсорний аналіз. Лабораторний практикум. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014.

2. Сенсорний аналіз: навч. посібник у структурно-логічних схемах: навч. посібник / А.А.Дубініна, Т.В.Щербакова, Н.І.Черевична, О.В.Шмиголь. - Харків: ХДУХТ, 2017. – 110 с.

<http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/2707>

3. Сенсорний аналіз харчових продуктів : навч. підручник / Ф. Ф. Гладкий [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Технологічний центр, 2018. – 131 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, лабораторні заняття, тренінги, семінари, майстер-класи, проблемні заняття, виїзні заняття, дегустації.

Методи оцінювання.

– поточний контроль – опитування, контрольна робота, перевірка індивідуальних завдань;

– підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.47. Назва. СОЦІАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II – III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ліпін М.В., доц., докт. філос. наук, проф. кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: зміст основних категорій і понять дисципліни; практичне значення застосування основних положень соціального лідерства для управлінської діяльності; основні теоретичні напрямки вивчення феномену лідерства; типологію типів та стилів соціального лідерства; основні соціально-культурні детермінанти формування соціального лідерства; специфічні риси соціального лідерства в економіці, політиці та освіті.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія політичних вчень», «Філософія».

Зміст. Вступ. Соціальне лідерство: сутність, предмет, функції. Сутність соціального лідерства та його місце в соціально-

гуманітарному дискурсі. нні професійних компетенцій майбутнього спеціаліста. Виникнення та розвиток феномену «лідерство». Передумови виникнення лідерства стародавньому світі. Розвиток філософських поглядів на соціальне лідерство в ХХ ст. Соціальна природа лідерства. Соціальне лідерство як визначальна умова існування та розвитку людини і суспільства. Типи соціальних зв'язків. Людина як суспільна істота. Відчужені форми соціальних зв'язків. Аксиологічні основи соціального лідерства. Етичні орієнтири соціального лідерства. Антропологічні виміри лідерства. Спільнота як простір розвитку особистості. Соціальні суперечності в діяльності колективів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Дідковська Л.Г., Гордієнко П.Л. Історія вчень менеджменту: Навчальний посібник / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2018. – 309с.

2. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.): навч. посіб / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2018. – 227 с.

3. Освітнє лідерство: від теорії до практики: монографія / авт. кол. ; за наук. ред. В. Р. Міляєвої; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. – Київ ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. – 296 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.48. Назва. СОЦІОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024; 2024/2025

Семестр. II-III

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кухта М.П., проф. докт. соц. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Засвоєння студентами системи соціологічних знань і на цій основі глибокого самостійного та критичного розуміння студентами соціального життя сучасної України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія», «Ораторське мистецтво».

Зміст. Соціологія як соціальна методологія та соціальна практика. Суспільство як соціально організована система. Соціальна теорія особистості. Соціальні спільноти та соціальні інститути. Соціальна взаємодія та соціальні процеси. Соціальні зміни в глобальному світі. Методологія соціального пізнання. Соціально-економічна антропологія. Соціально-економічні моделі суспільства. Соціологія праці та виробництва. Соціологія споживання. Соціологія фінансів: національний та глобальний рівні. Соціологія соціального передбачення та прогнозування. Соціологія підприємництва. Соціологія міжнародних економічних відносин. Соціологія засобів масової інформації. Соціологія реклами. Соціологія права. Соціологія менеджменту. Соціологія маркетингу. Методологія та методика соціологічних досліджень. Організація і техніка проведення соціологічних досліджень.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Кузьменко Т. М. Соціологія: навч. посіб. / Т. М. Кузьменко – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 320 с.
2. Рожанська Н. В. Загальна соціологічна теорія : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 336 с.
3. Соціологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Волович, М. І. Горлач, В. Г. Кремень та ін. – 6-те вид. – К.: Центр учбової літератури, 2019 – 808 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування, письмові контрольні роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.49. Назва. СТАТИСТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Пирожков С.І., проф. д-р. екон. наук, зав. кафедри статистики та економетрії; Іванченко Н.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Рязанцева В.В., доц., канд. фіз.-мат. наук, доцент кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Формування теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів

суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу. Формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Вища та прикладна математика».

Зміст. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Міжнародні статистичні організації. Інформаційне забезпечення статистичного дослідження. Узагальнення і систематизація статистичних даних. Абсолютні та відносні величини. Узагальнюючі статистичні показники. Аналіз закономірності розподілу. Вибірковий метод статистичного дослідження. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Аналіз часових рядів, тенденцій розвитку та прогнозування. Індексний метод статистичного аналізу.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. – 644 с.

2. Економічна статистика: навчальний посібник /В.М. Соболев, Т. Г. Чала, О.С. Корепанов та ін.: за ред. В.М. Соболева. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017.- 388 с.

3. Статистика : підручник / С.І. Пирожков, В.В. Рязанцева, Р.М. Моторин та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 328 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.50. Назва. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТОВАРОЗНАВСТВА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Белінська С.О., проф., д-р. техн. наук, проф. каф. товарознавства, управління безпечністю та якістю.

Результати навчання. Формування системи знань про об'єкт і предмет товарознавства та його ролі у забезпеченні потреб людини в товарах; властивості товарів, чинники формування і збереження властивостей товарів; оптимальні режими зберігання товарів, які

запобігають виникненню втрат якості і кількості товарів під час товароруху; сутність методів консервування; наукові принципи і методи класифікації і кодування харчових продуктів і непродовольчих товарів; вимоги до маркування товарів вітчизняного та зарубіжного виробництва; наукові підходи до формування торговельного асортименту товарів. Вміння визначати якість, свіжість, гатунок харчових продуктів і непродовольчих товарів органолептичним та інструментальними методами досліджень (стандартними та експрес-методами) та придатність до зберігання; визначати коефіцієнти вагомості показників якості, розраховувати комплексний показник якості та рівень якості товарів; розраховувати та аналізувати структуру торгового асортименту товарів; широту, повноту і коефіцієнт оновлення товарів; аналізувати маркування з метою запобігання реалізації фальсифікованих товарів; визначати класифікацію та коди товарів згідно класифікаторів, що застосовуються в торгівлі.

Обов’язкові попередні навчальні дисципліни. «Хімія».

Зміст. Теоретичні основи формування потреб і споживання товарів. Вимоги споживачів до товарів. Властивості товарів: натуральні, споживні і товарні. Основні категорії і поняття товарознавства (властивість, якість, показники якості, асортимент тощо). Методологія товарознавства. Принципи формування асортименту та якості товарів. Методи дослідження властивостей та оцінки якості товарів. Вплив хімічного складу та фізичних властивостей товарів на формування якості та збереженість споживних властивостей харчових продуктів і непродовольчих товарів у процесі товароруху. Процеси, що відбуваються в товарах протягом товароруху. Види втрат в процесі товароруху та заходи їх зниження. Основи зберігання харчових продуктів та непродовольчих товарів, принципи консервування харчових продуктів. Класифікації і кодування товарів. Засоби інформаційного забезпечення обігу товарів. Маркування товарів вітчизняного та зарубіжного виробництва.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів – Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-viii>
2. Байдакова Л.І. Теоретичні основи товарознавства: підручник / Л.І. Байдакова, І.М. Байдакова, Б.М. Губа, В.Я. Плахотін, О.В. Шегинський. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2016. – 284с.
3. Codex Alimentarius Commission. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.fao.org/fao-who-codexalimentarius

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

– лекції (тематичні);

– лабораторні заняття (лабораторні дослідження показників якості продуктів, структури та властивостей матеріалів, презентація, семінари).

Методи оцінювання.

– поточний контроль – опитування, тестування, контрольна робота;

– підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.51. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. АНТИКВАРІАТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Індутний В.В., проф., д. геол.-мінерал. н., проф. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування наукового розуміння специфіки антикварної торгівлі шляхом вивчення особливостей атрибуції та ціноутворення на різні предмети антикваріату з урахуванням ступеня їх унікальності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Товарознавство. Непродовольчі товари», «Історія української культури».

Зміст. Тенденції розвитку ринку антикваріату. Образотворче мистецтво, живопис та графіка на антикварному ринку. Антикварна ікона, антикварно-букіністична книга. Класифікація та характеристика творів декоративно-ужиткового мистецтва. Твори філателії. Предмети нумізматики та фалеристики. Оцінювання вартості антикварних виробів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Індутний В.В. Оцінка пам'яток культури: навч. посібник / В.В. Індутний. – К.: СПД Моляр С.В., 2009. – 537 с.

2. Індутний В.В. Оцінка культурних цінностей: монографія / В.В. Індутний. – К.: КНТЕУ, 2016. – 880 с.

3. Крвавич Д.П. Українське мистецтво : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д.П. Крвавич. – У 3 т. – Львів : Світ, 2005. – Т. 3. – 286 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

– лекції (тематичні, проблемні);

– практичні заняття (робота у малих групах).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, перевірка підготовленого індивідуального завдання);

– підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.52. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. КВІТИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Шаповалова Н.П., доц., канд. техн. наук, доц. кафедри товарознавства, управління безпекою та якістю, заст. декана ФТМ.

Результати навчання. Формування системи знань з теоретичних питань товарознавства квітів, формування споживної вартості (цінності), товарної категорії та асортименту квітів і супутніх товарів, організацію збереження якості квіткової продукції на різних етапах життєвого циклу. Вивчення анатомічних особливостей квіткових рослин, властивостей і основ вирощування окремих груп квітів відкритого та закритого ґрунтів; ознайомлення із закономірностями формування якості та споживних властивостей квіткової продукції; засвоєння принципів класифікації та асортименту квітів; практичне засвоєння умов зберігання і транспортування квітів, факторів, що впливають на зміну якості під час зберігання, транспортування та реалізації квітів; оволодіння практикою вимог та методів оцінки якості квіткової продукції; практичне ознайомлення з основними хворобами та шкідниками квітково-декоративних рослин, методами профілактики та боротьби з ними.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Категорії та систематика товарів у ритейлі», «Теоретичні основи товарознавства», «Товарознавство».

Зміст. Загальні поняття декоративного квітництва в Україні та за кордоном: асортимент квіткових і декоративно-листяної продукції, її загальна класифікація, форми реалізації. Поліплоїдія як один з перспективних напрямів науки квітництва, її роль в покращанні споживчих властивостей квіткової продукції, поняття «рослини відкритого і закритого ґрунтів», теплиці й оранжереї, зрізана і горщикова продукція, «зимові» букети і композиції.

Роль окремих нутрієнтів у забезпеченні життєдіяльності клітини. Анаболізм і катаболізм як структурні частини обміну речовин. Класифікація і функції тканин рослин, їх будову, роль в забезпеченні життєдіяльності рослини як цілого організму, вплив на декоративну цінність квіткової продукції. Стимулятори росту – необхідність і доцільність їх використання для вирощування квіткової продукції.

Пакування зрізаних квітів і декоративної зелені. Вплив температури, пакувальних матеріалів, доступу повітря на тривалість зберігання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Сорокіна С.В. Товарознавство квітів: підручник. – Харків, ХДУХТ, 2016. - 400с.

2. Голодюк Г.І. Товарознавство квітів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г.І. Голодюк, І.О. Дудла, І.В. Соломаха. – Чернігів : ЧДТУ, 2011. – 208 с.

3. José Luis Riechmann, Frank Wellmer. Flower Development: Methods and Protocols / Riechmann, José Luis, Wellmer, Frank. – Business Media New York, 2014. – 414 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- «Імітаційні активні методи»,
- «Методи інтерактивного навчання» під час проведення лекційних, практичних та лабораторних занять.

Методи оцінювання.

- поточний контроль – опитування, тестування, контрольна робота;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.53. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Індутний В.В., проф., д. геол.-мінерал. н., проф. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування вміння орієнтуватися і вирізняти з-поміж ординарних речей культурні цінності, визначати їх художню та історичну цінність, розрізняти музейну цінність і ринкову ціну.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Товарознавство. Непродовольчі товари», «Історія української культури».

Зміст. . Культурні цінності та проблеми їх визначення в нормативно-правових актах України та міжнародних конвенціях; образотворче мистецтво, види і жанри образотворчого мистецтва, живопис на полотні; живопис на дерев'яній основі, іконопис, характерні ознаки ікони, іконостас; графіка: види, технологія виробництва; старовинні книги, рукописи, документи, їх класифікація, види та відмінні ознаки; декоративно-прикладне мистецтво, види та відмінні ознаки; музичні інструменти (смичкові інструменти), атрибуція смичкових інструментів; поштові марки, відмінні ознаки; ордени, медалі, нагрудні знаки та грошові знаки, пам'ятні та ювілейні монети.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Індутний В.В. Оцінка культурних цінностей: підручник / В.В. Індутний. – К.: КНТЕУ, 2016. – 880 с.
2. Індутний В.В. Оцінка пам'яток культури: монографія / В.В. Індутний. – К.: СПД Моляр С.В., 2009. – 537 с.
3. Крвавич Д.П. Українське мистецтво: Навч. посібник; у 3-х т. / Д.П. Крвавич, В.А. Овсійчук, С.О. Черепанова – Л.: Світ, 2005. – Т. 3. – 268 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні), лабораторні заняття, самостійна робота студентів.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, перевірка підготовленого індивідуального завдання);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.54. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. ПАКУВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА ТАРА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Осика В.А., проф., д-р техн. наук, професор кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю, декан ФТМ.

Результати навчання. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо раціонального використання та оцінки якості тари і пакувальних матеріалів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Торговельне підприємництво», «Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів», «Стандартизація, метрологія та управління якістю».

Зміст. Роль пакувальних матеріалів і тари у підприємстві та торгівлі. Еволюція пакувальних матеріалів. Класифікація та характеристика основних видів пакувальних матеріалів. Комбіновані пакувальні матеріали. Функції пакувальних матеріалів та вимоги до них.

Класифікація та уніфікація тари. Характеристика транспортної, споживчої та виробничої тари. Дерев'яна, паперова, картонна, м'яка, полімерна, скляна, металева та комбінована тара: класифікація, характеристика, оцінка якості, маркування.

Особливості пакування продовольчих та непродовольчих товарів. Вимоги до безпечності пакування та законодавчі вимоги України та ЄС щодо екологічності пакування. Інноваційне пакування.

Рециркуляція та регенерація використаних пакувальних матеріалів і тари.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Осика В.А., Коптюх Л.А. Паперові пакувальні матеріали: монографія. К. : КНТЕУ. 2018. 464 с.

2. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари. URL : <https://subject.com.ua/pdf/330.pdf>

3. Пакувальні матеріали. Каталог. URL : <https://pak.org.ua/catalogy>

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та інтерактивних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

лекції (тематичні, проблемні);

практичні заняття (кейс-метод, тестування, робота у малих групах, модерація).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (вирішення ситуаційних завдань, тестування, усне та письмове опитування);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.55. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНІ МАТЕРІАЛИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Марчук Н.Б., доц., канд.тех.наук, доц. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування у студентів знань про кон'юнктуру ринку паливно-мастильних матеріалів; технологію виготовлення, призначення та властивості паливно-мастильних матеріалів; набуття практичних навичок, компетентностей щодо формування асортименту, оцінки якості паливно-мастильних матеріалів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теоретичні основи товарознавства», «Товарознавство».

Зміст. Загальні відомості про паливо. Експлуатаційні властивості та якість автомобільних бензинів та дизельного пального. Газоподібне паливо. Альтернативні види палива. Характеристика мастильних матеріалів (моторні та трансмісійні оливи; оливи для гідравлічних систем, індустріального та іншого призначення; пластичні й тверді мастильні матеріали). Технічні рідини спеціального призначення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Товарознавство: підручник. Т. 1: Непродовольчі товари / Н. В. Мережко, О. Р. Мокроусова, Л. А. Коптюх та ін. – К.: КНТЕУ, 2019. – 760 с.

2. Бендера І. М. Паливно-мастильні та інші експлуатаційні матеріали : навч.-метод. комплекс : навч.-метод. посіб. для студентів, магістрів і наук.-пед. працівників інж. спец. аграр. ВНЗ / І. М. Бендера, В. І. Дуганець, М. І. Кизима, С. Й. Ковалишин, В. П. Кувачов // — Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2016. — 419 с.

3. Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 927. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/927-2013-%D0%BF>.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (вирішення ситуаційних завдань).

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування, перевірка підготовлених індивідуальних завдань);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.56. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Комаха В.О., доц., канд.тех.наук., доц. каф. товарознавства та митної справи, заст. декану ФТМ.

Результати навчання. Формування знань про будову, конструктивні особливості основних вузлів й агрегатів, елементів і систем комфорту та безпечності, асортимент, принципи оцінювання технічного стану й ідентифікації транспортних засобів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Хімія», «Фізика», «Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів», «Теоретичні основи товарознавства», «Товарознавство. Непродовольчі товари».

Зміст. Класифікація і типологія транспортних засобів. Загальна характеристика та класифікація автотранспортних засобів. Європейська система класифікації легкових автомобілів за класами, об'ємом двигуна тощо. Типологія легкових автомобілів за типом кузова. Будова автотранспортних засобів, товарознавча характеристика основних систем, вузлів та агрегатів, їх вплив на безпечність і технічний стан. Двигуни автотранспортних засобів. Характеристика двигунів внутрішнього згорання та електричних. Гібридні силові агрегати. Товарознавча характеристика асортименту автомобілів, що реалізуються на ринку України. Безпечність і технічний стан автотранспортних засобів. Системи активної та пасивної безпечності. Показники екологічної безпечності автомобілів. Товарознавча оцінка технічного стану транспортного засобу. Особливості ідентифікації автотранспортних засобів. Загальна характеристика і класифікація залізничного транспорту. Класифікація та характеристика асортименту водних і повітряних транспортних засобів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Про транспорт : Закон України від 10. 07. 2019 № 232/94-ВР (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/232/94-ВР>.
2. Про автомобільний транспорт : Закон України від 25.09.2019 № 2344-III (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
3. Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів : Наказ М-ва юстиції України та Фонду держ. майна України від 08.11.2019 № 142/5/2092

(зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1074-03>

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- лабораторні заняття (робота в малих групах, моделювання ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, усне / письмове опитування);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.57. Назва. ТОВАРОЗНАВСТВО. ЦИВІЛЬНА ЗБРОЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026, 2026/2027.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мережко Н.В., проф., д-р. тех. наук, зав. каф. товарознавства та митної справи.

Результати навчання. Формування у студентів цілісної системи знань щодо законодавчо-правового регулювання обігу цивільної зброї в Україні та світі, асортименту зброї і боєприпасів до неї, класифікаційних, конструктивних та ідентифікаційних ознак.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Товарознавство. Непродовольчі товари».

Зміст. Формування ринку зброї в Україні та світі. Основні умови обігу та придбання цивільної зброї. Реєстрація та надання дозволу на цивільну зброю. Особливості реалізації та контроль за використанням вогнепальної зброї. Торгівля боєприпасами.

Класифікаційні ознаки цивільної зброї. Встановлення приналежності конкретних зразків зброї до певних типів і видів. Оцінка відповідності цивільної зброї. Ідентифікаційні ознаки цивільної зброї. Технічні вимоги і методи випробувань цивільної зброї.

Мисливська та спортивна вогнепальна і пневматична зброя. Відмінні ознаки гладкоствольної, нарізної та комбінованої зброї. М'яка і жорстка пневматика для цільового (спортивного) та розважального застосування.

Мисливська холодна зброя безпосередньої (клинкова) та опосередкованої дії (метальна). Техніко-криміналістичні вимоги до мисливських ножів та кинджалів.

Асортимент, конструктивні, тактико-технічні дані, вимоги до якості та безпеки зброї самооборони та сигнальної.

Колекційна зброя, що має художню та історичну цінність. Авторська художня зброя. Антикварна метальна, пневматична, холодна клинкова та ударна зброя. Імітаційна електропневматична та пневматична зброя для спортивних та рекреаційних занять. Відмінні ознаки деактивованої зброї.

Бренди цивільної зброї.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Михайлов В.І. Товарознавство зброї: Навчальний посібник / В.І.Михайлов. – К. : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2007. – 212 с.

2. Цивільна зброя в Україні: міфи та реальність. Українська дійсність і міжнародний досвід легалізації та контролю: підручник / Г. Ф. Герєга, О. О. Зарубінський, Б. М. Петренко, Р. В. Старовойтенко. – Київ : АДЕФ- Україна, 2015. – 152 с

3. Зброезнавство: правові основи обігу вогнестрільної зброї. Порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства: Україна. Європа. Світ: монографія / За редакцією проф. П.Д. Біленчука. – К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. – 464 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематичні, проблемні);
- практичні заняття (вирішення ситуаційних завдань).

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування, опитування, перевірка індивідуального завдання);
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.58. УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ).

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. II - IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Тесленко Н.О., канд. філол. наук, доц. каф. сучасних європейських мов, заст. декана ФМТП.

Результати навчання. Підвищення рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній і писемній формах; вироблення навичок практичного володіння мовою в різних видах

мовленнєвої діяльності, зумовленої професійними потребами.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Українська мова» рівня загальної середньої освіти.

Зміст. Українська мова - національна мова українського народу, державна мова України. Культура ділового мовлення. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Лексика і фразеологія української мови в професійному спілкуванні. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Ділова кореспонденція. Етикет службового листування. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. Усне ділове спілкування. Риторика і мистецтво презентації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Гопанчук І.Г., Шашенко С.Ю. Українська мова у діловому спілкуванні: навч. посібн. для вищ. навч. закл. Київ: КНТЕУ, 2019. 170 с.
2. Новий український правопис. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
3. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-е вид., випр. і доповн. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Пояснювально-ілюстративні, дослідницькі, евристичні, проблемні, дискусійні, інтерактивні методи та технології викладання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (усне і фронтальне опитування, тестування, контрольна робота, перевірка самостійної роботи, індивідуальних творчих завдань);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.59. Назва. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ (HR-МЕНДЖМЕНТ).

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2025/2026.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Жуковська В. М., доц., д-р екон. наук, проф. каф. менеджменту; Миколайчук І. П., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту; Сичова Н. В., доц., канд. екон. наук, доц. каф. менеджменту,

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та

реалізації кадрової політики в сучасних організаціях, раціонального відбору працівників на посади та формування дієздатного трудового колективу, оцінювання потенціалу розвитку працівників, а також цілеспрямованого використання їхнього потенціалу.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Психологія», «Менеджмент».

Зміст. Методологічні основи управління персоналом. Персонал як об'єкт управління в організації. Кадрова політика організації. Планування роботи з персоналом в організації. Структура та функції підрозділів з управління персоналом. Кадрове діловодство в організації. Набір та підбір персоналу в організації. Відбір персоналу в організації. Профорієнтація та адаптація персоналу. Оцінювання персоналу в організації. Мотивація та стимулювання персоналу. Управління рухом і розвитком персоналу організації. Форми та методи професійного навчання персоналу. Інновації в управлінні персоналом. Формування колективу та команди в організації. Згуртованість колективу та соціальний розвиток персоналу. Управління процесами вивільнення персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність управління персоналом.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Рульєв В. А. Управління персоналом : навч. посіб. / В. А. Рульєв, С. О. Буткевич, Т. Л. Мостенська.– Київ : Кондор, 2020. – 420 с.
2. Шубалий О.М. та ін. Управління персоналом : підручник; за ред. д-ра екон. наук, проф. Шубалого О. М. ; Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 403 с.
3. Noe Raymond, Hollenbeck John, Gerhart Barry, Wright Patrick. Fundamentals of Human Resource Management. McGraw-Hill, 2019. 406 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

Поєднання традиційних та інноваційних методів викладання: лекції (оглядові, тематичні, проблемні); практичні заняття (презентації, дискусії, тренінги, робота в малих групах, кейс-стаді, рольові та ділові ігри, практичні та ситуаційні вправи, аналітично-розрахункові та творчі задачі), застосування елементів дистанційного навчання, виїзні заняття.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, перевірка індивідуальних завдань, ситуаційних вправ, аналітично-розрахункових та творчих задач, захист індивідуальних та групових проектів);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.60. Назва. ФІЗИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024, 2024/2025.

Семестр. I-IV.

ПІБ лектора, науковий ступінь, посада. Форостяна Н.П., доц., пед. наук, доц. каф. дизайну та інжинірингу.

Результати навчання. Формування основ теоретичної та практичної підготовки у галузі фізики, що забезпечить можливість використання фізичних принципів, методів і методик досліджень сировини, матеріалів, товарів при виконанні наукових досліджень, написанні курсових та магістерських робіт.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни «Фізика», «Математика», «Хімія».

Зміст. Моделювання та принципи його використання в науково-дослідних роботах; структурно-механічні (реологічні) властивості товарів та методи їх дослідження; молекулярні методи дослідження в'язкоплинних, в'язкопружних систем, електротехнології в товарознавстві; дієлькометричні методи дослідження сировини та матеріалів; оптичні прилади для дослідження структурних властивостей сировини і матеріалів.спектральний, рентгеноструктурний аналіз сировини. Поведінка сировини під дією іонізуючого випромінювання. Дозиметрія та контроль радіоактивності товарів. Використання БМВК «МИГ 1,3» для дослідження фізичних властивостей сировини та матеріалів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Фізика для університетів підручник з фізики: Янга і Фрідмана (Addison Wesley Logman Inc.), 1516 стор. /Затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів вищих навчальних закладів (лист Міністерства освіти і науки України від №1/11-3155). Режим доступу: https://nautilus.com.ua/download/brief_physics.pdf
2. Поліщук А. П. Фізика. Коливання і хвилі: навч. посібник / А. П. Поліщук, П. І. Чернега, Б. Ф. Лахін; за заг. ред. проф. А. П. Поліщука. — Вид.3-є., випр. і доп. — К. : НАУ, 2017. — 220 с.
3. Фізика. Механіка. Молекулярна фізика й термодинаміка: навч.посіб. / А. Г. Бовтрук, Ю. Т. Герасименко, О. В Грідякіна [та ін.]; за заг. ред. проф. А. П. Поліщука. – К. : НАУ, 2017. – 416 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання Лекції, лабораторні заняття.

Методи оцінювання.

- поточний контроль – комп'ютерне тестування, усне опитування.
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

